

Legea 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare - Republicare*)

Legea 111/1996 din 2006.06.27

Status: Acte în vigoare

Versiune de la: 17 Iunie 2024

Intră în vigoare:

29 Octombrie 1996 An

Legea 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare - Republicare*)

Data act: 10-oct-1996

Emitent: Parlamentul

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

(1) Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, denumită în continuare CNCAN, este organ de specialitate al administrației publice centrale cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului prin Secretariatul General al Guvernului.

(2) Obiectul prezentei legi îl constituie reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare desfășurate în scopuri exclusiv pașnice și a altor activități care conduc la expunerea la radiații ionizante, astfel încât să se îndeplinească cerințele de securitate nucleară, de securitate radiologică, de protecție împotriva radiațiilor ionizante a personalului expus profesional, a pacientului, a mediului, a populației și a proprietății, cu riscuri minime, în conformitate cu reglementările și cu respectarea obligațiilor ce decurg din convențiile și acordurile internaționale la care România este parte.

(3) Prevederile prezentei legi se aplică tuturor situațiilor de expunere planificată, existentă sau de urgență.

(4) Pentru toate situațiile de expunere prevăzute la alin. (3) se aplică un sistem corespunzător de control reglementat care asigură sistemul de protecție împotriva radiațiilor ionizante bazat pe principiile de

justificare, optimizare și limitare a dozelor.

Art. 2

Prevederile prezentei legi se aplică următoarelor activități și surse:

- a) cercetarea, proiectarea, deținerea, amplasarea, construcția, montajul, punerea în funcțiune, funcționarea de probă, exploatarea, modificarea, conservarea, dezafectarea sau închiderea, importul, exportul și transferul intracomunitar al instalațiilor nucleare, inclusiv al celor de gospodărire a combustibilului nuclear uzat;
- b) proiectarea, deținerea, amplasarea, construcția-montajul, punerea în funcțiune, funcționarea, conservarea și dezafectarea instalațiilor de minerit și preparare a minereurilor de uraniu și toriu și a instalațiilor de gospodărire a deșeurilor de la mineritul și prepararea minereurilor de uraniu și toriu;
- c) producerea, amplasarea, construcția, furnizarea, închirierea, transferul, manipularea, deținerea, utilizarea, depozitarea intermediară, dezafectarea, transportul, tranzitul, importul, exportul și transferul intracomunitar al instalațiilor radiologice, inclusiv al instalațiilor de gestionare a deșeurilor radioactive;
- c¹) producerea, fabricarea, furnizarea, închirierea, transferul, manipularea, deținerea, prelucrarea, utilizarea, reciclarea, depozitarea intermediară, transportul, tranzitul, importul, exportul și transferul intracomunitar al materialelor radioactive și surselor radioactive, după caz;
- c²) producerea, fabricarea, furnizarea, transferul, manipularea, deținerea, prelucrarea, utilizarea, depozitarea intermediară, transportul, tranzitul, importul, exportul și transferul intracomunitar al materialelor nucleare, inclusiv al combustibilului nuclear proaspăt și uzat;
- c³) transferul, manipularea, deținerea, predepozitarea, depozitarea intermediară, depozitarea definitivă, transportul, tranzitul, importul, exportul și transferul intracomunitar al deșeurilor radioactive;
- d) producerea, furnizarea și utilizarea aparaturii de control dozimetric și a sistemelor de detecție a radiațiilor ionizante, a materialelor și dispozitivelor utilizate pentru protecția împotriva radiațiilor ionizante, precum și a mijloacelor de containerizare sau de transport al materialelor radioactive, special amenajate în acest scop;
- e) producerea, fabricarea, închirierea, transferul, deținerea, exportul, importul și transferul intracomunitar al materialelor, dispozitivelor și echipamentelor prevăzute în anexa nr. 1;
- f) deținerea, transferul, importul, exportul și transferul intracomunitar al informațiilor nepublicate,

aferele materialelor, dispozitivelor și echipamentelor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive, prevăzute în anexa nr. 1.

g)realizarea produselor și serviciilor destinate instalațiilor nucleare;

h)realizarea produselor și serviciilor destinate surselor de radiații, aparaturii de control dozimetric, sistemelor de detecție a radiațiilor ionizante, materialelor și dispozitivelor utilizate pentru protecția împotriva radiațiilor ionizante;

h¹)proiectarea și executarea construcțiilor cu specific nuclear;

i)sursele orfane, de la detectarea acestora până la depozitarea finală ca deșeu radioactiv.

j)fabricarea, importul, exportul și tranzitul de produse destinate consumului care au fost iradiate, care conțin sau au fost contaminate cu materiale radioactive;

k)activitățile care conduc la expunerea lucrătorilor sau populației la radon și toron ori descendenții acestora din interior, la expunerea externă generată de materiale de construcții, precum și situații de expunere prelungită cauzată de efectele pe termen lung ale unei urgențe sau ale unei activități umane din trecut;

l)amplasamentele contaminate cu substanțe minerale asociate în zăcământ cu uraniu sau toriu sau cu contaminare radioactivă reziduală rezultată dintr-un accident radiologic sau nuclear, după ce starea de urgență a fost declarată terminată;

m)activitățile umane care implică prezența surselor naturale de radiații ce conduc la o creștere semnificativă a expunerii lucrătorilor sau a populației, inclusiv exploatarea aeronavelor în ceea ce privește expunerea echipajelor în timpul zborului, extracția și prelucrarea substanțelor minerale asociate în zăcământ cu uraniu sau toriu și a altor materii prime care, în procesul de extragere și pe fluxul tehnologic de prelucrare, conduc la o creștere a concentrațiilor de radionuclizi naturali în produse intermediare și reziduuri, precum și prelucrarea materialelor care conțin radionuclizi naturali;

n)pregătirea, planificarea și răspunsul pentru toate situațiile de expunere la radiații ionizante în scopul protecției sănătății populației, lucrătorilor și a lucrătorilor în situații de urgență.

o)protecția fizică a instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor nucleare și a surselor de radiații ionizante;

p)protecția sistemelor, echipamentelor și componentelor instalațiilor nucleare și radiologice împotriva amenințărilor cibernetice;

q)toate activitățile desfășurate pe amplasamentul instalațiilor nucleare care au impact asupra securității nucleare, securității radiologice, protecției fizice, controlului de garanții nucleare, gestionării deșeurilor

radioactive și a combustibilului nuclear uzat și/sau asupra planificării, pregătirii și răspunsului în situații de urgență nucleară sau radiologică.

Art. 3

Termenii și expresiile folosite în cuprinsul legii sunt definite în anexa nr. 2 la prezenta lege.

Art. 4

(1) CNCAN, autoritate competentă în domeniul nuclear, de interes public național, exercită atribuțiile de reglementare, autorizare și control prevăzute în prezenta lege.

(1¹) CNCAN are sediul principal în municipiul București, Bd. Libertății nr. 14, sectorul 5, iar sediul secundar în municipiul București, str. Locotenent Zalic nr. 4, sectorul 6.

(1²) CNCAN este condusă de un președinte cu rang de secretar de stat, numit prin decizie a prim-ministrului.

(1³) Președintele CNCAN trebuie să îndeplinească cerința de pregătire profesională în domeniul nuclear și experiență de specialitate de cel puțin 10 ani în reglementarea, autorizarea și controlul instalațiilor și activităților nucleare.

(2) Organizarea și funcționarea CNCAN se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(2¹) Comisia beneficiază, în condițiile legii, de resursele umane și financiare necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile, prevăzute de prezenta lege, cu privire la cadrul național legislativ, de reglementare și organizațional.

(2²) În vederea asigurării îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alin. (2¹), Comisia va dezvolta și va implementa programe de formare pentru personalul propriu, care vor include și rezultatele activităților de cercetare și dezvoltare, desfășurate, în condițiile legii, pe teritoriul României, referitoare la reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare.

(2³) Salarizarea personalului CNCAN se face la nivelul maxim al drepturilor salariale prevăzut pentru funcțiile publice din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, majorat cu până la 50%. Echivalarea funcțiilor specifice ale personalului autorității competente cu funcțiile publice din cadrul aparatului de

lucru al Guvernului se face prin ordin al ordonatorului principal de credite, avizat în condițiile legii.

(2⁴) Numărul maxim de posturi al CNCAN este de 200, exclusiv președintele și membrii cabinetului demnitarului, organizat conform legii.

(3)[textul din Art. 4, alin. (3) din capitolul I este abrogat la 27-ian-2010 de Art. 14, litera E. din Ordonanta urgenta 1/2010]

(4) Taxele de autorizare a activităților prevăzute la art. 2 se fac venit la bugetul de stat.

(5)[textul din Art. 4, alin. (5) din capitolul I este abrogat la 27-ian-2010 de Art. 14, litera E. din Ordonanta urgenta 1/2010]

(6) În exercitarea atribuțiilor, CNCAN utilizează compartimente teritoriale fără personalitate juridică, înființate prin ordin al președintelui CNCAN, precum și institute tehnice-suport, înființate prin hotărâre a Guvernului, în vederea efectuării studiilor de specialitate.

(7) Finanțarea CNCAN se asigură integral din venituri proprii, respectiv din tarife percepute pentru reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, din contribuții ale organismelor internaționale, încasări sau venituri din alte surse, conform prevederilor legale.(intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024)

(8) Din veniturile proprii realizate se asigură cheltuieli curente și de capital, constituirea de fonduri pentru acordarea de stimulente și sporuri, precum și cheltuieli pentru achiziția de bunuri și servicii care se efectuează pentru realizarea activității CNCAN în îndeplinirea funcțiilor sale.(intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024)

(9) Președintele CNCAN este ordonator principal de credite.(intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024)

(10) Excedentul anual rezultat din execuția bugetului de venituri și cheltuieli se reportează în anul următor cu aceeași destinație.(intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024)

(11) În vederea evitării conflictelor de interese, funcțiile cu responsabilități de conducere din cadrul CNCAN nu pot fi ocupate de către foști angajați ai titularilor de autorizație care au părăsit entitățile respective în decurs de mai puțin de un an.

(12) CNCAN stabilește, în condițiile legii, măsuri pentru evitarea conflictului de interese, de orice natură, cu entitățile care furnizează consultanță sau servicii importante pentru securitatea nucleară pentru solicitanții sau titularii de autorizații.

Art. 5

(1) CNCAN emite reglementări, general obligatorii și ghiduri, pentru detalierea cerințelor generale de securitate nucleară, de securitate radiologică de protecție împotriva radiațiilor ionizante, privind sistemele de management în domeniul nuclear, de control al neproliferării armelor nucleare, de protecție fizică, de transport al materialelor radioactive, de gestionare a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, de planificare, pregătire și răspuns în situații de urgență nucleară sau radiologică, de realizare a produselor și serviciilor destinate instalațiilor nucleare și radiologice, precum și orice alte reglementări necesare activității de autorizare și control în domeniul nuclear.

(2) CNCAN elaborează strategia și politica de reglementare, autorizare și control în domeniul securității nucleare, al securității radiologice, al controlului neproliferării armelor nucleare, al protecției fizice a materialelor nucleare, surselor de radiații ionizante, instalațiilor nucleare și radiologice, al transportului materialelor radioactive și al securității nucleare a gestionării deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, al planificării, pregătirii și răspunsului în situații de urgență nucleară sau radiologică, denumită în continuare *Strategia națională de securitate și siguranță nucleară*, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(3) Comisia poate emite și reglementări, cu consultarea ministerelor și a altor factori interesați, potrivit responsabilităților specifice acestora.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (1) reglementările și atribuțiile de autorizare și control pentru care prezenta lege conține prevederi exprese de abilitare a altor ministere și organe de specialitate ale administrației publice centrale.

(5) Comisia, prin reglementările emise și prin măsurile dispuse în cadrul procedurilor de autorizare și control, trebuie să asigure cadrul adecvat în care persoana fizică sau persoana juridică desfășoară, în condiții de siguranță, activități supuse prevederilor prezentei legi.

(6) CNCAN revizuieste reglementările ori de câte ori este necesar, pentru corelarea cu legislația Uniunii Europene, cu standardele internaționale și convențiile internaționale ratificate din domeniu la care România este parte, și va dispune măsurile necesare pentru aplicarea acestora, ținând cont de experiența în activitate, de informațiile obținute în urma procesului decizional și de evoluțiile tehnologice ale activităților de cercetare relevante.

(7) CNCAN elaborează regulamentul de tarife pentru autorizarea și controlul activităților nucleare, ori de câte ori este necesar, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(8) CNCAN promovează și consolidează cultura de securitate nucleară prin emiterea de reglementări specifice și controlul conformității cu aceste reglementări, precum și prin stabilirea și implementarea propriului sistem de management care acordă prioritatea cuvenită securității nucleare și care promovează, la toate nivelurile personalului și conducerii, capacitatea de a pune sub semnul întrebării realizarea efectivă a principiilor și practicilor relevante de securitate și de a raporta în timp util aspectele legate de securitatea nucleară.

(9) În vederea obținerii, menținerii și îmbunătățirii continue a competențelor și abilităților personalului propriu, în domeniul securității nucleare și radiologice și al pregătirii pentru situații de urgență, CNCAN implementează programe de educare și formare profesională a personalului cu responsabilități legate de reglementarea, autorizarea și controlul instalațiilor și activităților nucleare.

Art. 6

Cercetarea, experimentarea, dezvoltarea, fabricarea, importul, exportul, tranzitul, deținerea sau detonarea unei arme nucleare ori a oricărui dispozitiv exploziv nuclear sunt interzise pe teritoriul României.

Art. 7

(1) Importul, exportul și transferul intracomunitar în/din România al deșeurilor radioactive și al combustibilului nuclear uzat sunt interzise.

(2) Prin excepție de la alin. (1), în condițiile prevăzute de prezenta lege, sunt permise:

a) importul, exportul și transferul intracomunitar al surselor închise scoase din utilizare, care trebuie repatriate furnizorului sau producătorului;

b) exportul și transferul intracomunitar din România de deșeuri radioactive sau combustibil nuclear uzat, în vederea prelucrării, cu returnarea ulterioară a deșeurilor radioactive rezultate în urma prelucrării;

c) importul și transferul intracomunitar în România al deșeurilor radioactive care decurg nemijlocit din prelucrarea, în afara teritoriului României, de deșeuri radioactive sau combustibil nuclear uzat ca urmare a unui export sau a unui transfer intracomunitar din România, anterior autorizat, conform prevederilor lit. b);

- d) exportul și transferul intracomunitar din România al deșeurilor radioactive și al combustibilului nuclear uzat în vederea depozitării definitive, în situația în care, la momentul transportului, este în vigoare un acord între România și statul de destinație, de utilizare a unei instalații de depozitare definitivă în statul de destinație, care trebuie să aibă capacitatea tehnică și administrativă și structura de reglementare care să permită gospodărirea " respectiv depozitarea definitivă, în condiții corespunzătoare standardelor internaționale;
- e) exportul și transferul intracomunitar din România de combustibil nuclear uzat de la reactoare de cercetare către o țară care furnizează sau produce combustibil destinat reactoarelor de cercetare, ținând cont de acordurile internaționale aplicabile.
- (3) Condițiile și criteriile de export și transfer intracomunitar din România sunt detaliate în reglementări specifice elaborate de Comisie conform art. 5.

CAPITOLUL II: Regimul de autorizare

SECȚIUNEA 1: SECȚIUNEA 1: Notificarea, înregistrarea, emiterea de autorizații și permise de exercitare a activităților nucleare

Art. 7¹

- (1) Notificarea este obligatorie pentru activitățile prevăzute la art. 2, cu excepția celor prevăzute la lit. n), înainte de începerea desfășurării activităților respective.
- (2) CNCAN stabilește dacă activitățile notificate se supun regimului de autorizare sau se exceptează conform criteriilor și limitelor prevăzute la art. 16.
- (3) Regimul de autorizare constă în înregistrarea, emiterea de autorizații și permise de exercitare, emiterea de certificate de acceptare și de desemnare, avize și aprobări, după caz.
- (4) În cazul depunerii unei solicitări de înregistrare sau de autorizare pentru activitățile prevăzute la art. 2, nu este necesară o notificare separată.
- (5) CNCAN stabilește, prin reglementări specifice, în conformitate cu prevederile art. 5, cerințele, informațiile și documentația care trebuie furnizate împreună cu notificarea, solicitarea de înregistrare, de autorizare și de eliberare a permiselor de exercitare, precum și pentru solicitarea de certificate, avize și aprobări.
- (6) În cadrul procesului și activităților de autorizare, CNCAN efectuează verificarea și evaluarea

documentației de autorizare furnizate potrivit prevederilor alin. (5), inclusiv prin analize tehnice și inspecții de specialitate, pentru controlul conformității cu prevederile legale și reglementările specifice.

Art. 8

(1) Activitățile prevăzute la art. 2 se autorizează de CNCAN prin emiterea unui certificat de înregistrare sau a unei autorizații sau prin emiterea de certificate de acceptare și de desemnare, avize și aprobări, după caz.

(1¹) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1):

a) transportul dispozitivelor generatoare de radiații ionizante și activitățile de utilizare a aparaturii de control dozimetric, a sistemelor de detecție a radiațiilor ionizante și a mijloacelor de protecție individuală la radiații ionizante;

b) cele prevăzute la art. 2 lit. h) și n);

c) activitățile de transfer intracomunitar al instalațiilor radiologice și materialelor radioactive, altele decât activitățile de transfer intracomunitar al deșeurilor radioactive, al combustibilului nuclear proaspăt și uzat și al celorlalte tipuri de materiale nucleare.

(2) Autorizația și certificatul de înregistrare se eliberează persoanelor juridice, la cererea acestora, dacă fac dovada că respectă prevederile prezentei legi și ale reglementărilor specifice.

(3) Autorizația și certificatul de înregistrare se eliberează și unităților fără personalitate juridică, constituite conform legii, nominalizate în anexa nr. 4, dacă fac dovada că respectă prevederile prezentei legi și ale reglementărilor specifice.

(4) Autorizația și certificatul de înregistrare se eliberează de CNCAN pe niveluri de exigență, în funcție de riscurile asociate ale activității desfășurate în conformitate cu reglementările specifice elaborate de CNCAN în baza prevederilor art. 5.

(5) Autorizațiile și certificatele de înregistrare pot fi folosite numai în scopul pentru care au fost eliberate, cu respectarea limitelor și a condițiilor precizate în acestea.

(6) Autorizațiile prevăzute la alin. (1) se solicită și, respectiv, se eliberează, simultan ori succesiv, separat pentru fiecare gen de activitate sau pentru fiecare instalație nucleară ori radiologică cu funcționalitate proprie, din patrimoniul solicitantului, sau pentru fiecare tip distinct de material radioactiv, de dispozitiv generator de radiații ionizante, de aparatură de control dozimetric al radiațiilor ionizante sau al gradului de contaminare radioactivă, de material ori dispozitiv utilizat în scopul protecției împotriva radiațiilor ionizante, de mijloc de containerizare sau de transport special amenajat în acest scop, pe care solicitantul autorizației de producere intenționează să-l realizeze, în vederea utilizării sau comercializării.

(6¹) Pentru o instalație nucleară compusă din mai multe module cu funcționalitate proprie, identice ca proiect, autorizațiile se eliberează pentru numărul total de module prevăzute prin proiectul de ansamblu al instalației nucleare respective. În acest caz, titularul de autorizație va notifica la CNCAN planificarea realizării instalației în ansamblu, precum și a fiecărui modul în parte, în vederea stabilirii programului de control și a activităților specifice care necesită avize și aprobări conform reglementărilor în vigoare.

(7) Autorizarea unei faze de realizare, de funcționare și de dezafectare, după caz, a oricărei instalații nucleare ori radiologice se poate face numai dacă fazele anterioare au primit autorizațiile necesare.

(8) În înțelesul prevederilor alin. (7), fazele de autorizare a instalațiilor nucleare sau radiologice sunt, după caz, următoarele:

- a) proiectarea;
- b) amplasarea;
- c) producerea;
- d) construcția și/sau montajul;
- e) punerea în funcțiune;
- f) funcționarea de probă;
- g) exploatarea sau utilizarea;

- h) repararea și/sau întreținerea;
- i) modificarea;
- j) conservarea;
- k) dezafectarea.

l)închiderea.

m)controlul postînchidere.

(8¹) Pentru autorizarea reactoarelor nucleare sunt aplicabile următoarele faze de autorizare:

a)autorizarea proiectului, după caz;

b)amplasarea;

c)construcția și montajul;

d)punerea în funcțiune;

e)exploatarea;

f)dezafectarea.

(9)Pentru fazele de realizare, de funcționare și de dezafectare, după caz, a instalațiilor nucleare și radiologice se pot elibera autorizații parțiale.

(10)Autorizațiile parțiale, care se eliberează, simultan sau succesiv, pentru una și aceeași fază dintre cele prevăzute la alin. (8), pot avea caracter de decizie provizorie a Comisiei, dacă petiționarul solicită expres aceasta. În acest caz ele au valabilitate până la eliberarea autorizației definitive de acel tip, dar nu mai mult de 2 ani, cu drept de prelungire, la cerere, pentru încă 2 ani, atunci când nu sunt disponibile toate informațiile necesare în timp util.

(11)Comisia va retrage autorizația parțială ori de câte ori va constata lipsa de preocupare a titularului autorizației pentru completarea informațiilor necesare în susținerea cererii de eliberare a autorizației.

Art. 9

(1)Titularul autorizației prevăzute la art. 8 va utiliza în activitățile menționate la art. 2 lit. a)-c³), k) și m) numai personal care este posesor al unui permis de exercitare, valabil pentru aceste activități.

(2)Permisul de exercitare se eliberează pe baza reglementărilor emise conform prevederilor art. 5.

(3)Permisul de exercitare se eliberează, în baza unei evaluări și examinări, de către CNCAN sau de către titularul de autorizație, numai pentru personalul propriu și lucrătorii externi, conform prevederilor reglementărilor specifice emise de CNCAN potrivit dispozițiilor art. 5.

(4)O condiție prealabilă eliberării permisului de exercitare este obținerea avizului medical specific, în

baza reglementărilor emise de Ministerul Sănătății în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (4).

(5) Avizul organelor competente privind siguranța națională pentru personalul care urmează să desfășoare activități profesionale, cu caracter permanent sau temporar, în punctele de lucru vitale din cadrul instalațiilor nucleare sau care are acces la documentele cu caracter secret este necesar în conformitate cu dispozițiile legale în domeniu și cu reglementările specifice emise de Comisie conform prevederilor art. 5.

Art. 10

(1) Autorizația și permisul de exercitare se eliberează pe o perioadă determinată prin reglementările emise conform prevederilor art. 5.

(2) În autorizațiile eliberate de Comisie pentru proprietarul, utilizatorul sau operatorul instalațiilor nucleare se va menționa explicit calitatea acestuia.

(3) Dreptul dobândit pe baza autorizației și permisului de exercitare nu poate fi transmis fără acordul emitentului.

(4) Pentru a se elibera autorizația sau permisul de exercitare, solicitantul trebuie să achite la Trezoreria Statului tarifele pentru autorizarea și controlul activităților nucleare, în conformitate cu regulamentul prevăzut la art. 5 alin. (7).

Art. 11

Autorizațiile prevăzute la art. 8 se suspendă sau se retrag, în parte ori în întregime, de către emitent, din proprie inițiativă sau la sesizarea oricăror persoane fizice ori juridice, în toate cazurile în care Comisia constată că:

- a) titularul autorizației nu a respectat prevederile prezentei legi și reglementările specifice sau limitele și condițiile prevăzute în autorizație;
- b) nu sunt îndeplinite, integral și la termenul stabilit, măsurile dispuse potrivit cap. IV de organele de control abilitate prin prezenta lege;
- c) apar situații noi din punct de vedere tehnic sau de altă natură, necunoscute la data eliberării autorizației, care pot afecta desfășurarea în condiții de siguranță a activităților nucleare;
- d) titularul autorizației nu își îndeplinește obligațiile legale cu privire la constituirea surselor financiare pentru gospodărirea și depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat și dezafectarea instalațiilor nucleare sau asigurare de răspundere civilă pentru daune către terți în caz de accident nuclear;

e)titularul autorizației încetează de a mai fi legal constituit;

f)titularul autorizației își pierde capacitatea juridică.

Art. 12

Permisul de exercitare prevăzut la art. 9 se suspendă sau se retrage de către emitent, din proprie inițiativă sau la sesizarea altor instituții cu atribuții de control, potrivit prezentei legi, sau a persoanelor de specialitate, în toate cazurile în care emitentul constată că:

a)titularul permisului de exercitare nu a respectat prevederile menționate în reglementările emise conform prevederilor art. 5;

b)titularul permisului de exercitare încetează din viață sau își pierde capacitatea juridică.

Art. 13

(1)Comisia poate completa, revizui sau modifica, motivat, limitele și condițiile specificate în autorizațiile sau permisele de exercitare.

(2)În cazul în care nu sunt respectate noile condiții impuse potrivit alin. (1), se aplică, după caz, dispozițiile art. 11 și 12.

Art. 14

Prelungirea perioadei de valabilitate a autorizației sau a permiselor de exercitare, reautorizarea sau eliberarea unui nou permis se fac în condițiile prevăzute la art. 8-10 și la art. 13.

Art. 15

(1)Retragerea, în mod excepțional, a autorizației prevăzute la art. 8 îndreptățește pe titularul autorizației la primirea unei compensații din partea autorității care a dispus retragerea autorizației. Quantumul compensației se va determina ținând seama atât de interesul public, cât și de cel al titularului autorizației retrase, precum și de motivele care au condus la retragerea autorizației. Quantumul compensației se stabilește prin înțelegerea părților sau, în caz de neînțelegere, de către instanța judecătorească.

(2)Autorizația se retrage fără compensație în următoarele situații:

a)titularul autorizației a obținut autorizația făcând uz de declarații false;

b)titularul autorizației a încălcat prevederile prezentei legi, dispozițiile organelor de autorizare și de control în materie sau limitele și condițiile prevăzute în autorizație;

c)retragerea autorizației s-a dispus datorită faptului că personalul titularului, terții, populația sau mediul au fost expuse la riscuri peste limitele reglementate, generate de activitatea autorizată.

(3) Prevederile prezentului articol se aplică și în condițiile stabilite potrivit art. 13.

Art. 16

(1) Activitățile în care se utilizează materiale cu activitate totală sau cu concentrație masică scăzută, generatorii de radiații ionizante de tipul aprobat de Comisie și orice tuburi electronice care îndeplinesc limitele și criteriile de exceptare prevăzute în standardele internaționale, astfel încât riscurile aferente activității sau sursei sunt minimum acceptate, se exceptează, în parte sau în totalitate, de la aplicarea regimului de autorizare prevăzut în prezenta lege.

(2) Limitele și criteriile detaliate de exceptare parțială sau totală de la aplicarea regimului de autorizare vor fi stabilite prin reglementările emise în conformitate cu prevederile art. 5.

(3) Exceptarea de la aplicarea regimului de autorizare, prevăzută la alin. (1), nu scutește pe deținătorul de surse și materiale radioactive exceptate de predarea acestora ca deșeu radioactiv după încheierea utilizării, dacă instrucțiunile de utilizare ale producătorului, importatorului sau furnizorului prevăd obligativitatea respectării acestei cerințe.

Art. 17

(1) Persoanele juridice pot să solicite, pentru activitățile pe care intenționează să le desfășoare, un aviz preliminar de la Comisie, din care, pe baza informațiilor prezentate de solicitant, să rezulte încadrarea în limitele de exceptare prevăzute la art. 16.

(2) În cazul în care avizul preliminar nu confirmă încadrarea în limitele de exceptare, solicitantul este obligat să ceară autorizarea activităților respective, în conformitate cu prevederile art. 8.

(3) Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor prezentate în sprijinul cererii de aviz preliminar revine solicitantului.

SECȚIUNEA 2: Condiții de autorizare

Art. 18

(1) Autorizațiile și certificatele de înregistrare prevăzute la art. 8 se eliberează numai dacă solicitantul îndeplinește următoarele condiții, după caz:

a) este în măsură să demonstreze calificarea profesională, pe funcții, a personalului propriu, cunoașterea de către acesta a cerințelor reglementărilor privind securitatea nucleară și protecția împotriva radiațiilor ionizante, precum și probitatea persoanelor care au autoritate de decizie în conducerea lucrărilor pe timpul construcției și exploatării instalației nucleare și radiologice sau în conducerea altor activități nucleare, dintre cele menționate la acel articol;

- b)răspunde ca personalul care desfășoară activități profesionale, cu caracter permanent sau temporar, în punctele de lucru vitale din cadrul instalațiilor nucleare ori care au acces la documente cu caracter secret să fie demn de încredere și avizat conform legii de organele competente în domeniul siguranței naționale;
- c)este în măsură să demonstreze că dispune de resursele umane și financiare, dotările tehnice, tehnologiile și mijloacele materiale necesare desfășurării activităților;
- d)dă dovadă de capacitate organizatorică și responsabilitate în prevenirea și limitarea consecințelor avariilor, cu posibile efecte cu impact negativ asupra vieții și sănătății personalului propriu, populației, mediului, proprietății terților sau asupra patrimoniului propriu;
- e)răspunde ca restul personalului propriu, care asigură funcționarea instalației, să aibă nivelul necesar de cunoștințe specifice funcției pe care o îndeplinește, privind exploatarea instalației în condiții de securitate nucleare, riscurile asociate și măsurile de securitate nucleară aplicabile;
- f)ia toate măsurile necesare, la nivelul normelor tehnologice și științifice în vigoare, pentru a preveni producerea daunelor care ar rezulta în urma construcției și funcționării instalației nucleare sau radiologice;
- g)instituie o asigurare sau orice altă garanție financiară care să-i acopere răspunderea pentru daune nucleare, cuantumul, natura și condițiile asigurării sau garanției fiind conforme celor prevăzute de lege și de convențiile internaționale la care România este parte;
- h)răspunde de luarea măsurilor necesare pentru prevenirea amestecului de orice natură sau pentru înlăturarea perturbărilor datorate oricăror terți în procesul decizional, în timpul construcției și pe durata funcționării instalației nucleare;
- i)propune un amplasament al instalației nucleare sau radiologice care nu contravine prevederilor legale și intereselor publice prioritare, cu privire la necontaminarea apei, aerului și solului, și nu afectează funcționarea altor instalații situate în vecinătate;
- j)dispune de aranjamente materiale și financiare corespunzătoare și suficiente pentru colectarea, transportul, tratarea, condiționarea și depozitarea deșeurilor radioactive generate din propria activitate, precum și pentru dezafectarea instalației nucleare, atunci când va înceta definitiv activitatea autorizată, și a achitat contribuția pentru constituirea surselor financiare pentru gospodărirea și depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat și dezafectarea instalațiilor nucleare;
- k)instituie și menține un sistem conform reglementărilor specifice de protecție împotriva radiațiilor ionizante;
- l)instituie și menține un sistem conform reglementărilor specifice de protecție fizică a

combustibilului nuclear, a materialelor nucleare și radioactive, a produselor și deșeurilor radioactive, precum și a instalațiilor nucleare, inclusiv a depozitelor de combustibil nuclear, de materiale nucleare și radioactive, de produse și deșeuri radioactive;

m) instituie și menține în activitatea proprie un sistem controlat de management al calității, autorizat de Comisie, și se asigură că atât furnizorii săi de produse și servicii, cât și subfurnizorii acestora, în lanț, instituie și mențin propriul lor sistem controlat de management al calității;

n) instituie și menține un sistem propriu, conform actelor normative în vigoare, aprobat de CNCAN, în ceea ce privește prevenirea, pregătirea, răspunsul, investigarea/evaluarea post-eveniment și refacerea/reabilitarea la situații de urgență nucleară sau radiologică;

o) instituie și menține un sistem în conformitate cu reglementările de aplicare a garanțiilor nucleare;

p) deține toate celelalte acorduri, autorizații și avize prevăzute de lege;

q) instituie și menține un sistem de informare a publicului în conformitate cu reglementările legale.

(2) Instituirea și menținerea sistemelor prevăzute la alin. (1) se pot face și prin contractarea serviciilor respective cu alți titulari, dacă aceștia sunt autorizați conform prezentei legi.

(3) Condițiile de autorizare prevăzute la alin. (1) și (2) vor fi detaliate în reglementările emise conform prevederilor art. 5.

Art. 19

(1) Combustibilul nuclear poate fi deținut numai de persoane juridice. Se interzice deținerea combustibilului nuclear fără a poseda pentru acesta autorizația de deținere, precum și una dintre următoarele autorizații: de producere, depozitare, tratare, prelucrare, utilizare, transport, import sau export, în acord cu activitățile pe care le desfășoară, eliberate în conformitate cu prevederile art. 18 și art. 20-22.

(2) Combustibilul nuclear deținut ilegal se confiscă, devine proprietate publică a statului și se predă unui custode, special desemnat în acest scop.

(3) În cazul în care operatorul economic, deținător al combustibilului nuclear, este în stare de faliment declarat, Guvernul poate decide, în condițiile prezentei legi, transferul acestuia la un operator economic autorizat de Comisie.

(4) În cazul în care operatorul economic, deținător al unor surse de radiații, materiale nucleare sau generatori de radiații ionizante, este în stare de faliment declarat, Comisia poate dispune, în condițiile prezentei legi, preluarea gratuită a acestora de către un operator economic autorizat de Comisie în vederea deținerii, utilizării, casării, tratării și depozitării definitive a acestora, după caz.

(5) Desemnarea unui titular de autorizație drept custode al combustibilului nuclear se face de către emitentul autorizației prin prevederea expresă în autorizație a obligației de a accepta combustibilul nuclear în custodie, în numele statului.

(6) Obligațiile privind păstrarea în custodie se aplică și combustibilului nuclear ars și altor materiale nucleare, cu excepția deșeurilor radioactive.

(7) Combustibilul nuclear aflat în custodie sau în depozitare autorizată poate fi eliberat numai dacă:

a) deținătorul posedă în prealabil una dintre autorizațiile prevăzute la alin. (1);

b) combustibilul nuclear urmează a fi încredințat unui căraș autorizat, în vederea efectuării unui transport autorizat către un destinatar autorizat.

(8) Cheltuielile de custodie ale titularului autorizației vor fi suportate de către deținătorul înscrisurilor de proprietate asupra combustibilului nuclear depus în custodie, în baza unei înțelegeri contractuale sau, în caz de neînțelegere, în baza unei hotărâri judecătorești.

(9) Combustibilul nuclear nerevendicat prin înscrisuri de proprietate devine, în momentul constatării, proprietate publică a statului.

Art. 20

(1) Transportul combustibilului nuclear pe căile publice de transport rutier, feroviar, pe ape teritoriale și pe calea aerului de la instalațiile nucleare ori de la locurile în care acesta este ținut în custodie se efectuează numai de către transportatori autorizați în acest scop, în conformitate cu prevederile art. 8 și 18.

(2) Autorizațiile prevăzute la alin. (1) se eliberează numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) combustibilul nuclear este transportat în conformitate cu reglementările naționale privind transportul materialelor radioactive, emise potrivit prevederilor art. 5, și cu cele internaționale privind transportul mărfurilor periculoase;

b) alegerea modului, a timpului și a rutei de transport nu contravine interesului public.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și combustibilului nuclear ars, produselor și deșeurilor radioactive și altor materiale nucleare sau radioactive.

Art. 21

Utilizarea mijloacelor de transport amenajate special pentru transportul combustibilului nuclear, al

materialelor nucleare, al produselor radioactive și al deșeurilor radioactive este permisă numai atunci când transportatorul este în posesia unei autorizații pentru mijlocul de transport respectiv eliberată de CNCAN.

Art. 22

(1) Autorizația de import, de export sau de tranzit, prevăzută la art. 8, se eliberează numai în următoarele condiții, după caz:

- a) în activitatea de control decizional asupra operațiunilor de import, de export sau de tranzit, pentru care se solicită eliberarea autorizației, solicitantul autorizației va utiliza persoane care dovedesc competență și probitate, în conformitate cu reglementările în vigoare;
 - b) în cazul importului, solicitantul autorizației se angajează să asigure respectarea prevederilor prezentei legi, a reglementărilor emise în conformitate cu prevederile art. 5 și a angajamentelor internaționale asumate de România în domeniul energiei nucleare, să livreze produsele și informațiile numai către beneficiari autorizați în acest scop, în conformitate cu prevederile art. 8 și 18, și să raporteze de îndată Comisiei asupra intrării în țară a produselor și informațiilor importate;
 - c) în cazul exportului, solicitantul autorizației obține de la partenerii săi externi garanțiile necesare din care să rezulte că aceștia nu vor folosi produsele sau informațiile exportate în scopuri care să prejudicieze obligațiile internaționale asumate de România ori siguranța națională. De asemenea, va demonstra că exportul îndeplinește prevederile prezentei legi și alte reglementări specifice.
- (2) Exportatorul și importatorul sunt obligați să raporteze de îndată Comisiei asupra ieșirii din, respectiv, intrării în țară a produselor și a informațiilor exportate sau importate.
- (3) Titularul autorizației de tranzit este obligat să raporteze de îndată Comisiei atât asupra intrării, cât și asupra ieșirii din țară a produselor tranzitate.

Art. 23

- (1) Producerea, furnizarea, importul sau transferul intracomunitar al celor prevăzute la art. 8 alin. (6) necesită obținerea, în prealabil, a unei autorizații de produs, model sau tip, emisă de Comisie. Autorizația de produs, model sau tip, nu este obligatorie pentru cele prevăzute la art. 8 alin. (6), fabricate și/sau comercializate în mod legal într-un stat membru al Uniunii Europene, altul decât România, ori care sunt fabricate în mod legal într-un stat semnatar al Acordului privind Spațiul Economic European sau într-un stat cu care România a încheiat un acord de recunoaștere în acest sens, dacă cerințele aplicabile acestora în statul respectiv prezintă garanții echivalente celor pe baza cărora se acordă autorizație de produs în România.

(2) Sursele-etalon de radiații și mijloacele de măsurare în domeniul radiațiilor ionizante trebuie să aibă aprobare de model, eliberată de Biroul Român de Metrologie Legală, și să fie verificate metrologic, în conformitate cu dispozițiile legale. Pentru aparatura dozimetrică produsă în Uniunea Europeană se vor accepta etalonarea și verificarea metrologică efectuate de fabricant.

(3) Proiectarea, realizarea, utilizarea, deținerea și verificarea mijloacelor de măsurare în domeniul radiațiilor ionizante pentru necesitățile armatei se autorizează de către Ministerul Apărării Naționale.

Art. 24

(1) Este obligatorie autorizarea sistemelor de management în domeniul nuclear al activităților de proiectare, amplasare, aprovizionare, fabricare, furnizare de servicii, construcție, montaj, punere în funcțiune, exploatare, dezafectare sau conservare, pentru instalațiile nucleare și pentru produsele, serviciile și sistemele care sunt clasificate ca fiind importante pentru securitatea nucleară.

(2) Autorizația se eliberează de către Comisie, în conformitate cu prevederile art. 8 și 18 și cu reglementările specifice referitoare la furnizorii de produse și de servicii din aceste categorii, precum și la subfurnizorii acestora, în lanț.

(3) Autorizația prevăzută la alin. (1) și (2) se eliberează numai dacă solicitantul autorizației îndeplinește următoarele condiții, după caz:

a) este în măsură să demonstreze calificarea profesională, pe funcții, a personalului propriu, cunoașterea de către acesta a cerințelor de securitate nucleară, precum și probitatea persoanelor care au autoritate de decizie în conducerea activităților care concură la realizarea produselor, serviciilor și sistemelor care fac obiectul autorizației;

b) răspunde ca restul personalului propriu, angrenat în activitățile care concură la realizarea acestor produse, servicii sau sisteme, să aibă nivelul necesar de cunoștințe privind efectele abaterilor de calitate ale acestor produse, servicii sau sisteme asupra securității instalației nucleare în care urmează să fie încorporate;

c) răspunde de luarea măsurilor necesare pentru prevenirea amestecului de orice natură sau pentru înlăturarea perturbărilor datorate oricăror terți în procesul decizional și în desfășurarea activităților autorizate;

d) instituie și menține un sistem controlat de management al calității în domeniul nuclear în activitatea proprie și se asigură că furnizorii săi de produse și de servicii, precum și subfurnizorii acestora, în lanț, instituie și mențin propriul lor sistem controlat de management al calității.

(4) Condițiile de autorizare prevăzute la alin. (3) vor fi detaliate în reglementările emise în

conformitate cu prevederile art. 5.

CAPITOLUL III: Obligațiile titularului autorizației și ale altor persoane fizice sau juridice

Art. 25

(1) Titularul autorizației eliberate potrivit art. 8 are obligația și răspunderea de a lua toate măsurile necesare pentru:

- a) asigurarea și menținerea securității nucleare, protecției împotriva radiațiilor ionizante, protecției fizice, planurilor proprii de răspuns în situație de urgență nucleară sau radiologică și managementului în domeniul nuclear pentru activitățile desfășurate sau a surselor de radiații asociate acestora, precum și evidenței stricte a materialelor nucleare și radioactive și a tuturor surselor radioactive, supuse controlului reglementat;
- b) respectarea limitelor și condițiilor tehnice prevăzute în autorizație sau în certificatul de înregistrare și raportarea oricăror depășiri, conform reglementărilor specifice;
- c) limitarea numai la activitățile pentru care a fost autorizat;
- d) dezvoltarea propriului sistem de cerințe, regulamente și instrucțiuni care asigură desfășurarea activităților autorizate fără riscuri inacceptabile de orice natură.
- e) asigurarea și menținerea resurselor umane și financiare adecvate, pentru a-și îndeplini obligațiile prevăzute de prezenta lege.
- f) notificarea imediată, către CNCAN și Ministerul Afacerilor Interne prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, a oricărei situații de urgență în legătură cu activitățile autorizate și întreprinderea măsurilor necesare pentru reducerea consecințelor acesteia, conform reglementărilor specifice privind situațiile de urgență nucleară și radiologică;
- g) raportarea imediată, către CNCAN, a pierderii, furtului, deversării și scurgerii, precum și a utilizării ori eliberării neautorizate, după caz, a surselor radioactive supuse controlului reglementat.

(2) Răspunderea pentru daune nucleare, provocate în timpul sau ca urmare a accidentelor ce pot surveni prin desfășurarea activităților prevăzute în autorizație ori a altor activități care au avut ca urmare decesul, vătămarea integrității corporale sau a sănătății unei persoane, distrugerea, degradarea ori imposibilitatea temporară de folosire a vreunui bun, revine în întregime titularului autorizației, în condițiile stabilite prin lege și prin angajamentele internaționale la care România este parte.

(3) Titularul de autorizație, eliberată potrivit art. 8, este pe deplin răspunzător pentru asigurarea securității instalațiilor și/sau pentru desfășurarea în siguranță a activităților autorizate în condițiile legii.

(4) Răspunderea pentru securitatea instalațiilor și/sau a activităților nu poate fi delegată.

(5) Titularul de autorizație are obligația să asigure implementarea cerințelor de securitate nucleară și securitate radiologică cu prioritate în fața oricăror alte cerințe sau interese, inclusiv a celor legate de performanța economică, științifică sau de respectarea termenelor planificate ale activităților.

(6) Titularul de autorizație are obligația să asigure că proiectul, amplasarea, construcția și montajul, punerea în funcțiune, exploatarea, supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare, precum și dezafectarea instalațiilor nucleare se realizează în conformitate cu standardele și reglementările aplicabile, ținând cont de cele mai bune practici din industria nucleară recunoscute la nivel internațional.

(7) Titularul de autorizație are obligația să își mențină și să își dezvolte:

a) competențele tehnice și resursele materiale și de personal proprii;

b) accesul permanent la asistență tehnică de specialitate și stocuri suficiente de piese de schimb, componente și echipamente din partea proiectanților și/sau fabricanților originali ai sistemelor, structurilor, echipamentelor și componentelor instalate sau a unor companii specializate a căror competență tehnică este recunoscută oficial de proiectanții și/sau fabricanții originali și care dețin experiență practică relevantă în instalația nucleară respectivă sau în instalații similare, pentru menținerea proiectului aprobat/autorizat, în conformitate cu cerințele privind controlul configurației de proiectare, precum și pentru evitarea produselor contrafăcute, frauduloase sau suspecte.

(8) Titularul de autorizație are obligația să asigure pregătirea și calificarea personalului în conformitate cu reglementările naționale și cu cele mai înalte standarde și bune practici recunoscute în industria nucleară la nivel internațional.

(9) Titularul de autorizație are obligația să implementeze politici și măsuri adecvate pentru atragerea, recrutarea, selecția, angajarea, dezvoltarea și păstrarea personalului cu funcții importante pentru securitatea nucleară, inclusiv prin salarizarea competitivă, luând ca referință condițiile oferite de organizațiile similare din industria nucleară din Uniunea Europeană și din țările furnizoare de tehnologii, instalații, materiale și echipamente nucleare destinate utilizării pe teritoriul României, pentru calificările, funcțiile și atribuțiile echivalente.

(10) Titularul de autorizație are obligația să asigure verificarea prealabilă, precum și verificarea periodică, cel puțin o dată la 3 ani, prin metode specifice, a probității tuturor persoanelor care au acces

în mod regulat în punctele de lucru vitale din cadrul instalațiilor nucleare și avizarea acestora, conform legii, de organele competente în domeniul siguranței naționale.

Art. 26

Titularul autorizației pentru desfășurarea unei activități nucleare care generează sau a generat deșeuri radioactive este obligat:

- a) să răspundă pentru gospodărirea deșeurilor radioactive generate de activitatea proprie;
- b) să suporte cheltuielile aferente colectării, manipulării, transportului, tratării, condiționării și depozitării temporare sau definitive a acestor deșeuri;
- c) să achite contribuția legală la constituirea surselor financiare pentru gospodărirea și depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat și dezafectarea instalațiilor nucleare.

Art. 27

Titularul autorizației prevăzute la art. 8 este obligat:

- a) să elaboreze un program de pregătire a dezafectării și să îl prezinte spre aprobare CNCAN, în conformitate cu reglementările emise conform art. 5;
- b) să facă dovada achitării contribuției legale la constituirea surselor financiare pentru gospodărirea și depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat și dezafectarea instalațiilor nucleare.

Art. 28

(1) Expirarea valabilității, suspendarea sau retragerea autorizației nu exonerează pe titularul autorizației ori pe cel care a preluat titlul de proprietate asupra materialelor, instalațiilor nucleare sau radiologice, care au fost precizate în autorizație, de obligațiile prevăzute la art. 25-27 ori de cele ce decurg din condițiile prevăzute în autorizație.

(2) La încetarea activității sau la dezafectarea instalațiilor nucleare ori radiologice, precum și la transferul, în parte sau în totalitate, al instalațiilor nucleare și radiologice, al produselor radioactive ori materialelor nucleare, titularul autorizației este obligat, în prealabil, să solicite și să obțină, în condițiile prevăzute de lege, autorizația de deținere, conservare, dezafectare sau transfer, după caz.

(3) Autorizația sau permisul de exercitare, emis în baza prevederilor prezentei legi, nu îl scutește pe titular de respectarea prevederilor legislației în vigoare.

(4)Încetarea activităților nucleare se face în conformitate cu prevederile reglementărilor specifice elaborate de Comisie, potrivit prevederilor art. 5.

(5)Comisia va stabili, printr-o reglementare specifică emisă în conformitate cu prevederile art. 5 alin.

(3), modalitățile concrete de aplicare a prezentei legi ori de câte ori prevederile acesteia nu pot fi aplicate simultan cu prevederile legale de altă natură, cu consultarea autorităților administrației publice în materie, acordând prioritate respectării condițiilor de desfășurare în siguranță a activităților nucleare.

Art. 29

(1)Persoanele fizice și persoanele juridice de drept public sau privat care extrag sau prelucrează substanțe minerale asociate în zăcământ cu uraniu sau toriu sau substanțe care sunt susceptibile de a conține materiale radioactive în fluxul tehnologic de prelucrare, incluzând cercetarea și procesele secundare relevante aferente, au obligația să ia măsuri de verificare a materialelor și a utilajelor pe întregul ciclu de producție, manipulare, transport și depozitare, pentru a constata dacă acestea prezintă o concentrație a activității sau o activitate totală care depășește, la un moment dat, limitele de exceptare din reglementările prevăzute la art. 16.

(1¹)Sectoarele de activități industriale cărora li se aplică prevederile alin. (1) se detaliază în reglementările specifice emise de CNCAN conform art. 5.

(2)Persoanele fizice și persoanele juridice de drept public sau privat care desfășoară alte activități decât cele menționate la alin. (1), în care lucrătorii sau populația sunt expuși la radon, toron, descendenții acestora sau la alte radiații ionizante, datorate mediului natural, și persoanele fizice și persoanele juridice care exploatează aeronave au obligația să ia măsuri de evaluare pentru a constata dacă activitățile desfășurate conduc la un moment dat la expunerea lucrătorilor sau a populației peste limitele de doză pentru activitățile respective, conform reglementărilor specifice emise de CNCAN potrivit prevederilor art. 5.

(3)Dacă rezultatele evaluărilor prevăzute la alin. (1) și (2) arată depășirea limitelor sau criteriilor de exceptare din reglementările prevăzute la art. 16 ori a limitelor de doză prevăzute în reglementările specifice emise de CNCAN în baza art. 5, activitatea respectivă este tratată ca situație de expunere planificată și este supusă controlului reglementat prevăzut în prezenta lege.

(4)Persoanele fizice și persoanele juridice de drept public sau privat care dețin amplasamente

contaminate cu materiale radioactive elaborează și implementează strategii de protecție optimizată pentru gestionarea amplasamentelor respective care cuprind:

- a) delimitarea zonelor afectate și identificarea populației afectate;
- b) evaluarea gradului de expunere a diferitelor grupuri de populație;
- c) evaluarea necesității și amplitudinii măsurilor de protecție care urmează să fie aplicate;
- d) adoptarea de măsuri de protecție în conformitate cu reglementările emise în temeiul art. 5;
- e) implementarea de măsuri de remediere în conformitate cu reglementările emise în conformitate cu art. 5.

CAPITOLUL IV: Regimul de control

Art. 30

(1) Controlul preventiv, operativ-curent și ulterior al respectării prevederilor prezentei legi și a reglementărilor emise în conformitate cu art. 5 se efectuează de către reprezentanții Comisiei, anume împuterniciți, la solicitanții sau la titularii de autorizații. Controlul se efectuează în incinta în care aceștia desfășoară activități supuse regimului de autorizare, în orice alt loc care ar putea avea legătură cu aceste activități sau la oricare altă persoană fizică ori juridică ce ar putea desfășura activități, deține instalații nucleare sau radiologice, materiale, alte surse ori informații prevăzute la art. 2, în oricare dintre următoarele situații:

- a) în vederea eliberării autorizației solicitate;
- b) în perioada de valabilitate a autorizației, în mod periodic sau inopinat;
- c) pe baza notificării titularului autorizației;
- d) atunci când ar putea exista instalații nucleare ori radiologice, materiale, alte surse sau informații ori s-ar putea desfășura activități dintre cele prevăzute la art. 2.

(2) În urma controlului efectuat Comisia poate dispune, dacă este cazul, suspendarea activității desfășurate și indisponibilizarea, prin punerea de sigiliu, a instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor radioactive, a materialelor nucleare, a materialelor de interes nuclear sau a altor materiale, dispozitive, echipamente și informații pertinente pentru proliferarea armelor nucleare ori a altor dispozitive nucleare explozive, neautorizate sau care prezintă pericol în exploatare ori deținere.

Art. 31

(1) Reprezentanții Comisiei, în exercitarea mandatului de control, au următoarele drepturi:

- a) să aibă acces la orice loc în care să desfășoare activitățile supuse controlului;

- b) să efectueze măsurătorile și să instaleze echipamentul de supraveghere necesar;
- c) să solicite prelevarea și să primească eșantioane din materialele sau produsele supuse, direct sau indirect, controlului;
- d) să oblige persoana fizică sau persoana juridică controlată la asigurarea îndeplinirii prevederilor menționate la lit. a)-c) și să mijlocească extinderea controlului la furnizorii săi de produse și de servicii sau la subfurnizorii acestora;
- e) să aibă acces la toate informațiile, datele tehnice și contractuale, sub orice formă, necesare pentru îndeplinirea obiectivelor controlului, stabilite la art. 30, cu respectarea confidențialității, dacă deținătorii solicită aceasta;
- f) să oblige pe titularul autorizației să transmită rapoarte, informații și notificări, în forma cerută de reglementări;
- g) să oblige pe titularul autorizației să mențină evidența, în forma cerută de reglementări, a materialelor, a altor surse și activități supuse controlului și să controleze aceste evidențe;
- h) să primească, prin grija solicitantului sau a titularului autorizației, echipamentul de protecție necesar.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică, în măsura în care acordurile internaționale la care România este parte o prevăd, și persoanelor aprobate de Guvernul României, care efectuează, în prezența reprezentanților desemnați de Comisie, controalele prevăzute în acele acorduri internaționale.

(3) Personalul Comisiei care prin natura activității este expus acțiunii radiațiilor ionizante este considerat personal expus profesional și beneficiază de sporurile ce se acordă pentru condițiile de muncă conform prevederilor legii. Lista personalului care îndeplinește condițiile de personal expus profesional, potrivit legii, este propusă de Comisie și este avizată de Ministerul Sănătății Publice și de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

(4) Personalul CNCAN care desfășoară activități de control pe amplasamentul și în interiorul instalațiilor nucleare sau radiologice beneficiază pe perioada controlului de drepturile aferente încadrării locurilor de muncă respective în condiții deosebite, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 32

(1) Reprezentanții Comisiei au obligația să respecte, pe toată durata controlului, condițiile de autorizare aplicabile, așa cum sunt ele impuse personalului titularului autorizației.

(2) După încheierea controlului, reprezentanții Comisiei au următoarele atribuții:

a) să încheie un proces-verbal de control în care să consemneze rezultatele controlului, acțiunile corective dispuse, termenele de rezolvare a acestora, și să comunice rezultatele controlului persoanei

fizice sau juridice supuse controlului;

b)să propună suspendarea sau retragerea autorizației sau a permisului de exercitare, în condițiile prevăzute de lege;

c)să propună sesizarea organelor de urmărire judiciară, în cazurile și pentru faptele prevăzute în prezenta lege;

d)să dispună titularului autorizației sancționarea disciplinară a personalului vinovat, în condițiile prevăzute de prezenta lege;

e)să aplice titularului autorizației, prin persoanele care, potrivit statutului acestuia, îl reprezintă în raport cu autoritățile publice, sancțiunile contravenționale prevăzute în prezenta lege pentru persoanele fizice sau juridice;

f)să aplice sancțiunile contravenționale prevăzute în prezenta lege personalului care se face vinovat pentru săvârșirea acestor contravenții.

(3)Rezumatele programelor de control și principalele rezultate ale punerii în aplicare a controalelor constituie informații de interes public și se publică periodic pe site-ul oficial al CNCAN, cu respectarea regimului datelor cu caracter personal.

Art. 33

Pe toată durata controlului, persoanele fizice și persoanele juridice supuse controlului au obligația să ia toate măsurile necesare pentru a permite îndeplinirea în bune condiții a prevederilor art. 31 și 32.

Art. 34

(1)În exercitarea mandatului lor, organele cu drept de control al activităților nucleare, prevăzute în anexa nr. 3, au drepturile prevăzute la art. 31 alin. (1) și obligațiile și atribuțiile prevăzute la art. 32, în limitele competențelor stabilite de lege.

(2)În caz de nesupunere la control sau de nesupunere față de dispozițiile legate de domeniul nuclear, Comisia poate cere autorităților competente fie să procedeze la executarea silită, fie să întreprindă o anchetă. Comisia poate cere intervenția reprezentanților Inspectoratului General al Poliției Române și unităților subordonate acestuia pentru asigurarea exercitării mandatului de control prevăzut la art. 31 alin. (1).

(3)În caz de urgență, Comisia poate întreprinde din proprie inițiativă măsuri asigurătorii de securitate nucleară, cheltuielile aferente acestei activități urmând să fie suportate din bugetul Comisiei și să fie

rambursate de titularul autorizației ori de persoana juridică sau fizică prevăzută conform anexei nr. 4, ce deține instalația radiologică ori sursa de radiații implicată, de bunăvoie sau prin executare silită.

CAPITOLUL V: Atribuții și răspunderi

Art. 35

Comisia exercită următoarele atribuții principale:

a) inițiază proiectele de acte normative în domeniul său de competență și emite reglementările proprii și comune cu alte autorități competente, potrivit legii;

a¹) stabilește limite de doză pentru situațiile de expunere planificată și niveluri de referință pentru situațiile de expunere existentă și de urgență;

b) avizează toate proiectele de acte normative ce au implicații asupra domeniului nuclear;

c) aprobă, în procesul de autorizare și pe toată durata perioadei de funcționare, planurile de răspuns la urgență radiologică și nucleară ale titularului de autorizație;

c¹) verifică, evaluează și acceptă, avizează sau aprobă, după caz, în procesul de autorizare și pe toată durata de valabilitate a autorizațiilor, manualele, procedurile, planurile, programele, precum și alte documente ale titularului de autorizație specificate în reglementările și autorizațiile emise de CNCAN;

d) colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului și controlează desfășurarea activităților rețelei de supraveghere a radioactivității mediului;

e) solicită organelor abilitate în domeniul siguranței naționale verificarea persoanelor cu responsabilități în domeniul desfășurării activităților nucleare, în conformitate cu reglementările specifice emise conform art. 5;

f) în domeniul său de competențe poate iniția, cu avizul Ministerului Afacerilor Externe, acțiuni de cooperare cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică (A.I.E.A.), cu Agenția pentru Energie Nucleară (A.E.N.) și cu alte organizații internaționale specializate;

f¹) efectuează plata obligațiilor financiare la organisme și organizațiile internaționale, în domeniul său de competență, în conformitate cu prevederile legale;

f²) inițiază, implementează, participă la realizarea și efectuează managementul proiectelor de cooperare, asistență, educație și pregătire profesională, cercetare și dezvoltare, finanțate prin fonduri proprii și/sau prin fonduri externe obținute prin programele de cooperare și asistență internațională, în

domeniul său de competență;

g) cooperează, în condițiile legii, cu instituții similare din alte state;

g¹) inițiază, în condițiile legii, demersurile necesare încheierii de tratate la nivel guvernamental, în domeniul său de competență;

g²) încheie tratate, în condițiile legii, la nivel departamental, în domeniul său de competență;

h) controlează, potrivit legii, și asigură aplicarea legislației europene, a prevederilor tratatelor și convențiilor internaționale și a reglementărilor naționale în vigoare în domeniul nuclear;

h¹) implementează procesul de autorizare, conform prevederilor prezentei legi, pentru toate activitățile, instalațiile și sursele de radiații ionizante prevăzute în lege;

h²) controlează respectarea prevederilor prezentei legi și a reglementărilor emise de CNCAN, precum și conformitatea cu limitele și condițiile din autorizațiile emise de CNCAN;

h³) efectuează verificări, măsurători, analize, inspecții și evaluări tehnice de specialitate în domeniile securității nucleare, securității radiologice, protecției fizice, controlului de garanții nucleare, gestionării deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, precum și alte evaluări necesare pentru implementarea proceselor de autorizare și control conform prevederilor prezentei legi;

h⁴) asigură pregătirea profesională inițială și continuă a personalului de specialitate cu responsabilități în implementarea atribuțiilor CNCAN;

h⁵) dezvoltă și implementează un sistem de management propriu, pentru susținerea activităților de reglementare, autorizare și control și pentru asigurarea priorității pentru securitatea nucleară;

i) instituie și coordonează sistemul național de evidență și control al materialelor nucleare, sistemul național de evidență și control al surselor de radiații și instalațiilor nucleare și radiologice și registrul dozelor de radiații primite de personalul expus profesional;

j) cooperează cu alte organisme care au, potrivit legii, atribuții în domeniul funcționării în condiții de siguranță a instalațiilor nucleare și radiologice, în corelație cu cerințele de protecție a mediului și a populației;

k) asigură informarea publicului asupra aspectelor aflate în competența Comisiei;

k¹) asigură furnizarea informațiilor din domeniul său de competență necesare pentru informarea populației susceptibile de a fi afectată, respectiv informarea imediată a populației efectiv afectate, cu privire la detaliile urgenței, la măsurile care trebuie luate, după caz, în cadrul Sistemului național de management al situațiilor de urgență prevăzut de lege, în cazul unei urgențe radiologice sau nucleare;

- l) organizează dezbateri publice în domeniul său de competență, potrivit legii;
- m) constituie punct național de contact pentru controlul reglementat, precum și pentru toate proiectele și activitățile internaționale de cooperare tehnică, schimb de experiență și pregătire profesională în domeniul reglementării, autorizării, controlului și asigurării implementării cerințelor de securitate nucleară, securitate radiologică, protecție fizică, garanții nucleare, gestionarea deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, prevenirea și combaterea traficului ilicit de materiale nucleare și alte materiale radioactive, precum și în domeniul pregătirii și răspunsului la situații de urgență radiologică și/sau nucleară;
- n) dispune recuperarea surselor orfane și coordonează activitățile de recuperare;
- o) autorizează executarea construcțiilor cu specific nuclear și exercită controlul de stat asupra calității construcțiilor din cadrul instalațiilor nucleare, ca excepție de la Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările ulterioare, care nu se vor aplica în cazul instalațiilor nucleare;
- p) îndeplinește orice alte atribuții, prevăzute de lege, în domeniul reglementărilor și al controlului activităților nucleare.
- q) transmite notificări și prezintă rapoarte Comisiei Europene cu privire la implementarea directivelor Consiliului și a altor acte normative comunitare în domeniul propriu de competență, la termenele și cu frecvența prevăzute de acestea;
- r) avizează rapoartele privind implementarea directivelor Consiliului și a altor acte normative din domeniul nuclear transmise Comisiei Europene de către alte organisme naționale;
- s) avizează Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear;
- s¹) elaborează Strategia națională de securitate și siguranță nucleară;
- ș) avizează Strategia națională pe termen mediu și lung privind gospodărirea în siguranță a combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive;
- t) organizează, periodic, cel puțin o dată la 10 ani, autoevaluări, precum și analize internaționale inter pares ale activității proprii, precum și ale cadrului național de reglementare, autorizare și control; rezultatele acestor analize se raportează Comisiei Europene și celorlalte state membre și pot fi puse la dispoziția publicului, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare privind informațiile clasificate și principiul confidențialității.

- t) controlează, în cooperare cu alte autorități care au, potrivit legii, atribuții în domeniu, implementarea strategiei de gestionare a situațiilor de expunere existentă, aprobată prin hotărâre a Guvernului;
- u) controlează implementarea strategiei de identificare a amplasamentelor contaminate, în cooperare cu alte autorități care au, potrivit legii, atribuții în domeniu;
- v) controlează implementarea planului național de acțiune pentru abordarea riscurilor pe termen lung rezultate din expunerile la radon, denumit în continuare planul național de acțiune la radon, în cooperare cu alte autorități care au, potrivit legii, atribuții în domeniu;
- w) colaborează cu Ministerul Sănătății și alte autorități competente, după caz, în vederea elaborării planului național de acțiune la radon, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului;
- x) colaborează cu institute de specialitate pentru identificarea zonelor unde media anuală a concentrației de radon, într-un număr semnificativ de clădiri, se preconizează că va depăși nivelul național de referință prevăzut în reglementările specifice emise conform art. 5;
- y) colaborează cu institute de specialitate pentru identificarea locuințelor unde media anuală a concentrației de radon depășește nivelul național de referință prevăzut în reglementările specifice emise conform art. 5 și pentru a stabili, după caz, măsuri de reducere a concentrațiilor de radon în locuințele respective;
- z) ține evidența persoanelor juridice, deținătoare de surse radioactive, aflate sub controlul reglementat al CNCAN, precum și a surselor radioactive deținute de acestea.

Art. 36

Regimul de autorizare și control al instalațiilor nucleare și radiologice sub presiune se stabilește prin prescripții tehnice specifice, emise de autoritatea națională pentru cazane și instalații de ridicat, cu avizul Comisiei, ținând seama de criteriile generale de desfășurare în condiții de siguranță a activităților nucleare.

Art. 37

(1) Autoritatea centrală pentru protecția mediului organizează, potrivit legii, rețeaua de supraveghere a radioactivității mediului pe teritoriul României, asigurând fluxul informațional necesar sistemului integrat de monitorizare a parametrilor mediului.

(2) Acordurile și autorizațiile de mediu, prevăzute de lege, se vor emite de către autoritatea centrală pentru protecția mediului, pe baza criteriilor de autorizare și de control prevăzute de lege, completate cu criteriile de autorizare și de control specifice, cuprinse în reglementările emise de această autoritate, conform prevederilor art. 5, cu consultarea Comisiei și a Ministerului Sănătății Publice, referitor la

supravegherea și raportarea evacuărilor de efluenți radioactivi în mediu, precum și a contaminării radioactive a factorilor de mediu.

(3) Acordul de mediu, prevăzut la alin. (2), este condiție prealabilă pentru eliberarea de către Comisie a autorizației de amplasare prevăzute la art. 8. Autorizația de mediu prevăzută la alin. (2) se va elibera după obținerea de la Comisie a autorizației de funcționare de probă, respectiv după eliberarea autorizației de funcționare prevăzute la art. 8, pentru situațiile când Comisia eliberează autorizație de funcționare fără ca în prealabil să fi eliberat o autorizație de funcționare de probă.

(4) Autoritatea centrală pentru protecția mediului informează, ori de câte ori este necesar, Comisia și Ministerul Administrației și Internelor asupra celor constatate în activitatea de supraveghere exercitată și colaborează cu acestea în vederea stabilirii măsurilor necesare.

(5) CNCAN, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și alte autorități competente în domeniu, elaborează strategia de identificare a amplasamentelor contaminate, aprobată prin hotărâre a Guvernului.

Art. 38

(1) Ministerul Sănătății, prin direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București și prin Institutul Național de Sănătate Publică, avizează/autorizează:

a) introducerea în circuitul economic și social, în vederea utilizării sau consumului de către populație, a produselor care au fost supuse iradierii sau care conțin materiale radioactive;

b) introducerea în domeniul medical, pentru diagnostic și tratament medical, a surselor închise, deschise, a dispozitivelor generatoare de radiații ionizante și a produselor farmaceutice care conțin materiale radioactive.

(2) Cererea de autorizare se face de către persoanele fizice sau juridice care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (1).

(2¹) Se interzic adăugarea deliberată de substanțe radioactive în producerea alimentelor, a hranei pentru animale și a produselor cosmetice, precum și importul sau exportul unor asemenea produse.

(2²) Se interzic adăugarea deliberată de substanțe radioactive în fabricarea jucăriilor și a ornamentelor personale, precum și importul sau exportul unor asemenea produse.

(3) Ministerul Sănătății Publice elaborează reglementări proprii de autorizare și de control în acest scop, cu respectarea prevederilor art. 5 și cu consultarea Comisiei și a ministerelor interesate.

Art. 39**(1) Ministerul Sănătății Publice organizează:**

a) potrivit legii, rețeaua de supraveghere a contaminării cu materiale radioactive a produselor alimentare, pe întregul circuit alimentar, inclusiv a surselor de apă potabilă, precum și a altor bunuri destinate folosirii de către populație. Se va asigura astfel activitatea de supraveghere a gradului de contaminare radioactivă a acestor bunuri și produse din țară sau provenite din import, destinate utilizării pe teritoriul României;

b) sistemul epidemiologie de supraveghere a stării de sănătate a personalului expus profesional și a condițiilor de igienă în unitățile în care se desfășoară activitățile nucleare. De asemenea, urmărește influența acestor activități asupra sănătății populației și emite avizele prevăzute de reglementările în vigoare.

(2) Ministerul Sănătății Publice informează, ori de câte ori este necesar, Comisia și alte ministere interesate asupra celor constatate în activitatea de supraveghere și colaborează cu acestea pentru stabilirea măsurilor comune ce se impun.

Art. 39¹

Ministerul Sănătății are următoarele atribuții:

- a) stabilește și revizuieste ori de câte ori este cazul nivelurile de referință în diagnostic;
- b) stabilește constrângeri de doză pentru expunerea persoanelor implicate în îngrijirea și susținerea pacienților și a voluntarilor care participă la cercetarea medicală sau biomedicală;
- c) elaborează și revizuieste ori de câte ori este necesar criteriile de prescriere pentru expunerile în scopuri medicale;
- d) stabilește procedurile pentru efectuarea auditurilor clinice și controlează implementarea acestora;
- e) verifică respectarea nivelurilor de referință în diagnostic și a criteriilor de prescriere pentru expunerile medicale și impune măsuri corective, după caz;
- f) organizează, în colaborare cu CNCAN și Ministerul Educației Naționale sistemul de instruire și perfecționare a profesioniștilor din sănătate care necesită competențe specifice în domeniul practicilor medicale cu radiații ionizante;
- g) participă la elaborarea și implementarea planului național de acțiune împotriva riscurilor prezentate de expunerile la radonul din locuințe, clădirile cu acces public și locurile de muncă, în limita ariei de competență;
- h) elaborează materiale de informare, educare și comunicare cu privire la riscurile pentru sănătate datorate expunerii la radon;

i)furnizează informații privind riscul pentru sănătate asociat expunerilor la radon.

Art. 40

(1)Managementul situațiilor de urgență nucleară și radiologică este integrat Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență prevăzut de lege și cuprinde procesul de prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post-eveniment și refacere/reabilitare la situații de urgență nucleară sau radiologică.

(2)Managementul situațiilor de urgență nucleară și radiologică se realizează pentru situațiile prevăzute la art. 1 alin. (3), în conformitate cu principiile aplicabile de protecție împotriva radiațiilor ionizante.

(3)În procesul de prevenire și pregătire, managementul situațiilor de urgență trebuie să asigure identificarea și evaluarea pericolelor și consecințelor potențiale ale unei situații de urgență radiologică sau nucleară și dezvoltarea unei strategii de protecție împotriva radiațiilor ionizante, justificată și optimizată, care să sprijine luarea deciziilor pentru implementarea măsurilor de protecție și a altor măsuri în vederea îndeplinirii obiectivelor răspunsului la urgență.

(4)Cerințele privind dezvoltarea, implementarea și menținerea procesului de prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare posteveniment și refacere/reabilitare la situațiile de urgență radiologică și nucleară sunt detaliate în reglementări specifice elaborate de CNCAN în consultare cu Departamentul pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

(5)În calitate de punct național de contact pentru urgențe nucleare și radiologice, CNCAN este responsabil pentru implementarea mecanismelor de asistență internațională, în conformitate cu prevederile Convenției cu privire la asistența în caz de accident nuclear sau urgență radiologică adoptate în cadrul Agenției Internaționale pentru Energie Atomică la Viena, la 26 septembrie 1986, la care România a aderat prin Decretul nr. 223/1990.

(6)Regulamentul privind accesarea și implementarea mecanismului de asistență internațională prin intermediul Rețelei de asistență și răspuns la urgență nucleară sau radiologică (RANET - Response Assistance Network) se adoptă prin hotărâre a Guvernului.

Art. 41

Operațiunile cu produsele cu dublă utilizare în domeniul nuclear, prevăzute în anexa nr. 1, se aprobă, în condițiile legii, de către Ministerul Afacerilor Externe, prin Departamentul pentru Controlul

Exporturilor - ANCEX, autoritatea națională în domeniul controlului exporturilor de produse cu dublă utilizare, cu condiția prezentării autorizației eliberate de CNCAN.

Art. 42

Autoritatea Vamală Română din cadrul Ministerului Finanțelor controlează și admite intrarea în țară sau ieșirea din țară, pe baza autorizației emise de CNCAN, a bunurilor pentru care prezenta lege impune autorizație.

Art. 42¹

În cazul locurilor de muncă identificate conform planului național de acțiune la radon, prevăzut la art. 35 lit. v), angajatorul notifică CNCAN depășirea nivelului național de referință, conform reglementărilor specifice emise de CNCAN.

CAPITOLUL VI:Sancțiuni

Art. 43

Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage răspunderea materială, disciplinară, administrativă, penală sau civilă, după caz.

Art. 44

(1)Efectuarea unei activități dintre cele prevăzute la art. 2, la art. 24 alin. (1), la art. 28 alin. (2) și la art. 38 alin. (1), fără a avea autorizația corespunzătoare prevăzută de lege, precum și nerespectarea art. 38 alin. (2¹) și (2²) constituie infracțiune și se pedepsește după cum urmează:

a)cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă, activitățile prevăzute la: art. 2 lit. a) privitoare la cercetarea, proiectarea, deținerea, amplasarea, construcția sau montajul, conservarea instalațiilor nucleare; art. 2 lit. b); art. 2 lit. d) privitoare la mijloacele de containerizare sau de transport al materialelor radioactive, special amenajate în acest scop; art. 2 lit. g); art. 24 alin. (1) și la art. 38 alin. (1);

b)cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, nerespectarea art. 38 alin. (2¹) și (2²) și efectuarea neautorizată a unor activități prevăzute la: art. 2 lit. a) privitoare la punerea în funcțiune, funcționarea de probă, exploatarea, modificarea, dezafectarea, importul și exportul instalațiilor nucleare; art. 2 lit. c) și c¹)-c³), dacă instalațiile radiologice, instalațiile de gestionare a deșeurilor radioactive, materialele nucleare, inclusiv combustibilul nuclear proaspăt și uzat, materialele radioactive, sursele radioactive, deșeurile radioactive și generatoarele de radiații prezintă un risc nuclear ori radiologic deosebit; art. 2 lit. e) și f) și art. 28 alin. (2), dacă materialele nucleare sau

radioactive, deșeurile radioactive și generatoarele de radiații prezintă un risc nuclear ori radiologic deosebit.

(2) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1) lit. b) se pedepsește.

Art. 45

(1) Scoaterea din funcțiune, în totalitate sau în parte, a echipamentelor de supraveghere și control instalate în condițiile art. 31 alin. (1) lit. b) și alin. (2), fără a avea motive ce decurg din cerințele de securitate nucleară ori de radioprotecție, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la o lună la un an sau amendă.

(3) Împiedicarea prin orice mijloace a accesului reprezentanților Comisiei la orice loc în care se desfășoară activitățile supuse controlului constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(4) Împiedicarea, fără drept, în caz de accident nuclear, a pătrunderii personalului de intervenție în perimetrul zonelor în care se desfășoară activități nucleare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

(5) Pătrunderea fără drept, în orice mod, într-un spațiu, încăpere sau zonă delimitată și marcată în care se desfășoară activitățile nucleare prevăzute la art. 2 lit. a)-f), fără consimțământul persoanei care le folosește, sau refuzul de a le părăsi la cererea acesteia constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

Art. 46

(1) Dezvoltarea, fabricarea, deținerea, importul, exportul, tranzitul sau detonarea armelor nucleare ori a oricăror dispozitive explozive nucleare se pedepsește cu închisoare de la 10 la 25 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 47

[textul din Art. 47 din capitolul VI este abrogat la 01-feb-2014 de Art. 61, punctul 4. din titlul II din

Legea 187/2012]

Art. 48

Constituie contravenții următoarele fapte:

- a) nerespectarea obligațiilor de raportare prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. b) și la art. 31 alin. (1) lit. f);
- b) nerespectarea limitelor și a condițiilor prevăzute în autorizațiile eliberate în conformitate cu prevederile art. 8;
- c) neducerea la îndeplinire, în termenul stabilit, a dispozițiilor date în scris, cu confirmare de primire, de către Comisie, sau prin proces-verbal de control, de către reprezentanții acesteia;
- d) utilizarea în activitățile prevăzute la art. 2 de personal care nu are pregătirea necesară, de personal neverificat sau respins la examenele periodice ori de personal care nu posedă permisul de exercitare corespunzător, prevăzut la art. 9;
- e) utilizarea de personal care nu dovedește cunoștințele și aptitudinile necesare sau nu le aplică în activitatea desfășurată, cu implicații privind funcționarea instalației nucleare ori radiologice în condiții de securitate nucleară, privind riscurile asociate sau privind măsurile de securitate nucleare aplicabile;
- f) încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. a) de către persoanele care au drept de control decizional în conducerea lucrărilor, pe timpul realizării, funcționării sau dezafectării instalației nucleare ori radiologice;
- g) nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. d), dacă prin aceasta se generează riscuri inacceptabile de orice natură;
- h) folosirea de către persoanele autorizate a materialelor radioactive, a dispozitivelor generatoare de radiații ionizante sau a instalațiilor nucleare încredințate în alte scopuri ori pentru alte operațiuni decât cele stabilite pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu;
- i) exercitarea de activități nucleare fără permisul de exercitare corespunzător prevăzut la art. 9;
- j) nesolicitarea reautorizării, la termenul stabilit prin reglementările specifice, înainte de expirarea vechii autorizații;
- k) producerea și furnizarea neautorizată a aparaturii de control dozimetric al radiațiilor ionizante și a materialelor și dispozitivelor utilizate pentru protecția împotriva radiațiilor ionizante;
- l) nerespectarea obligațiilor de notificare și raportare prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. f) și g) la termenele stabilite prin reglementările specifice;
- m) efectuarea neautorizată a unei activități prevăzute la art. 2 lit. c), în cazul în care Comisia constată că materialele nucleare sau radioactive, deșeurile radioactive și generatoarele de radiații nu prezintă un risc nuclear sau radiologic deosebit;

- n) încălcarea prevederilor art. 16 alin. (3);
- o) încălcarea prevederilor art. 25 alin. (1) lit. c), ale art. 26 și 27;
- p) încălcarea prevederilor art. 28 alin. (2), în cazurile în care Comisia constată că materialele nucleare sau radioactive, deșeurile radioactive și generatoarele de radiații nu prezintă un risc nuclear sau radiologie deosebit;
- q) nerespectarea obligației de notificare potrivit dispozițiilor art. 7¹ alin. (1), precum și a obligației de a lua măsuri de verificare conform art. 29;

- r) nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 31 alin. (1) lit. e) privind acordarea accesului reprezentanților Comisiei.

Art. 49

- (1) Contravențiile prevăzute la art. 48 lit. i) și k) se sancționează cu amendă de la 100 lei la 3.000 lei.
- (2) Contravențiile prevăzute la art. 48 lit. a), c), d), e), n) și r) se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 10.000 lei.
- (3) Contravențiile prevăzute la art. 48 lit. b), f), g), h), j), l), m), o), p) și q) se sancționează cu amendă de la 2.000 lei la 20.000 lei.
- (4) Limitele amenzilor contravenționale se actualizează prin hotărâre a Guvernului.

Art. 50

Constatarea și aplicarea contravențiilor se fac de către reprezentanții împuterniciți ai Comisiei.

Art. 51

Dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția prevederilor art. 28 alin. (1) și (3), precum și ale art. 29, sunt aplicabile contravențiilor prevăzute de prezenta lege.

Art. 52

Instalațiile nucleare și radiologice, componentele acestora, combustibilul nuclear, produsele radioactive, inclusiv deșeurile radioactive, dispozitivele nucleare explozive sau componentele acestora, care au fost supuse confiscării în condițiile prevăzute de Codul penal, trebuie să fie păstrate într-un loc sigur, sub sigiliul autorităților publice, cu respectarea cerințelor de securitate nucleară până la dispunerea măsurilor legale cu privire la acestea.

CAPITOLUL VII: Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 53

Ori de câte ori este necesar, din rațiuni de stat, combustibilul nuclear și produsele radioactive pot fi rechiziționate conform legii.

Art. 54

Orice persoană fizică sau juridică care a suferit un prejudiciu ca urmare a abuzurilor săvârșite de Comisie sau de alt organism prevăzut de prezenta lege poate face plângere, în termen de 30 de zile, la instanța de contencios administrativ.

Art. 55

(1) Autorizația și permisele eliberate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi își mențin valabilitatea până la termenul prevăzut.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică și cererilor de autorizare în curs de soluționare la data intrării în vigoare a acesteia.

(3) Orice persoană care la data intrării în vigoare a prezentei legi desfășoară activități pentru care se aplică regimul de autorizare și de control prevăzut la cap. II, IV și V din prezenta lege, este obligată să solicite autorizație, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii, dacă acest lucru nu era necesar anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 56

Controlul de garanții nucleare în România se realizează în conformitate cu legislația națională și a Uniunii Europene aplicabilă în vigoare, precum și cu tratatele, convențiile și acordurile internaționale la care România este parte.

Art. 57

(1) Până la intrarea în vigoare a reglementărilor emise conform prevederilor art. 5, se vor aplica prevederile reglementărilor emise anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Reglementările emise potrivit prezentei legi se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 58

Anexele nr. 1 -4 fac parte integrantă din prezenta lege.

Art. 59

Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 60

Legea nr. 61/1974 cu privire la desfășurarea activităților în domeniul nuclear din România și Legea nr. 6/1982 privind asigurarea calității obiectivelor și instalațiilor nucleare, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi se abrogă, cu excepția dispozițiilor referitoare la promovarea și desfășurarea activității de cercetare științifică în domeniul nuclear.

ANEXA Nr. 1: LISTA materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive

1. materiale de interes nuclear pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive;
2. sisteme, structuri, echipamente și componente aferente special concepute sau fabricate pentru reactoare nucleare;
3. echipamente aferente special concepute și fabricate pentru uzine de reprocesare a combustibilului ars;
4. echipamente special concepute sau pregătite pentru uzine de conversie a plutoniului;
5. echipament aferent special conceput sau fabricat pentru fabrici de combustibil nuclear;
6. echipament aferent special conceput sau fabricat pentru uzine de separare a izotopilor de uraniu;
7. echipament aferent pentru uzine sau instalații pentru separarea izotopilor de litiu;
8. echipamente aferente special concepute pentru uzine, pentru producerea sau concentrarea apei grele, a deuteriului, a tritiului și a compușilor lor;
9. echipament de testare și măsurare folosit la producerea dispozitivelor nucleare explozive;
10. componente pentru dispozitive nucleare explozive;
11. echipamente industriale special concepute și pregătite pentru a fi utilizate în fabricarea materialelor, dispozitivelor și echipamentelor menționate la pct. 1 - 10, inclusiv a materialelor nucleare;

12.informații specifice nepublicate care se referă la materialele, dispozitivele și echipamentele menționate la pct. 1-11.

Lista detaliată a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru

proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive, prevăzute în prezenta anexă, va fi stabilită prin hotărâre a Guvernului, cu respectarea prevederilor din tratatele, acordurile, convențiile și înțelegerile internaționale la care România este parte.

ANEXA Nr. 2: DEFINIȚIILE la care se face referire în art. 3 din lege

1. accident nuclear - evenimentul nuclear care afectează instalația și provoacă iradierea ori contaminarea populației sau a mediului peste limitele permise de reglementările în vigoare;
2. activitate nucleară - orice practică umană care introduce surse de radiații sau căi de expunere suplimentare, extinde expunerea la un număr mai mare de persoane sau modifică rețeaua de căi de expunere, plecând de la sursele de radiații existente, măbind astfel expunerea ori probabilitatea expunerii persoanelor sau numărul de persoane expuse, și care este gestionată ca situație de expunere planificată;
3. autoritate națională competentă în domeniul activităților nucleare în scopuri exclusiv pașnice - autoritatea, stabilită de lege, cu competența legală de reglementare a activităților nucleare în scopuri exclusiv pașnice, de autorizare a acestor activități și de control al modului de desfășurare a acestora;
- 3¹. autorizare - înregistrarea unei activități sau obținerea autorizației pentru aceasta;
4. autorizație - documentul emis de CNCAN prin care se acordă permisiunea de a desfășura o activitate nucleară în conformitate cu prevederile prezentei legi, cu reglementările în vigoare și cu condițiile specifice prevăzute în acel document;
5. ciclu de combustibil nuclear - ansamblul de operațiuni care cuprinde extracția și prelucrarea minereurilor și îmbogățirea uraniului și toriului, fabricarea combustibilului nuclear, exploatarea reactorilor nucleari, retratarea combustibilului nuclear, dezafectarea, orice activitate de gospodărire a deșeurilor radioactive sau orice activitate de cercetare-dezvoltare asociată uneia dintre operațiunile sus-menționate;
6. combustibil nuclear - material sau un ansamblu mecanic care conține material nuclear, special destinat folosirii într-un reactor nuclear, în scopul producerii energiei nucleare;
- 6¹. contaminare - prezența neintenționată sau nedorită a substanțelor radioactive pe suprafețe ori în interiorul solidelor, lichidelor sau al gazelor ori în corpul uman;

6². control de garanții nucleare - ansamblul măsurilor prevăzute pentru a depista rapid deturnarea de cantități semnificative de materiale nucleare, de la activități nucleare pașnice spre fabricarea de arme nucleare sau de alte dispozitive nucleare improvizate sau dispozitive de dispersie radiologică ori pentru scopuri necunoscute și pentru a împiedica o astfel de deturnare; controlul de garanții nucleare se aplică tuturor activităților care implică materiale, dispozitive, echipamente și informații pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare improvizate sau dispozitive de dispersie radiologică;

6³. *control reglementat* - orice formă de reglementare, autorizare și control aplicată activităților umane pentru asigurarea respectării cerințelor privind protecția împotriva radiațiilor ionizante, securitatea nucleară și a oricăror alte cerințe prevăzute în lege și în reglementările specifice din domeniul nuclear;

6⁴. depozitare definitivă - amplasarea și păstrarea deșeurilor radioactive într-un depozit amenajat sau la o anumită locație, amenajată și autorizată de CNCAN, fără intenția de a fi recuperate; termenul de depozitare definitivă include și eliberările directe, aprobate, de efluenți radioactivi în mediu;

6⁵. depozitare intermediară - păstrarea materialelor radioactive, inclusiv a combustibilului uzat, a surselor radioactive sau a deșeurilor radioactive, într-o instalație cu intenția recuperării;

7. deșeuri radioactive - materiale radioactive în stare gazoasă, lichidă sau solidă, pentru care deținătorul acestora nu poate demonstra Comisiei că se prevede sau se consideră o altă utilizare și care conțin radionuclizi în concentrații sau cu contaminări de suprafață superioare unor valori stabilite de Comisie, în conformitate cu reglementările specifice aplicabile emise de aceasta conform art. 5;

8. dispozitive generatoare de radiații ionizante - dispozitivele capabile să genereze radiații ionizante precum raze X, neutroni, electroni sau alte particule încărcate;

8¹. expunere - acțiunea de a expune sau condiția de a fi expus la radiațiile ionizante emise în afara organismului, denumită expunere externă, sau în interiorul acestuia, denumită expunere internă;

8². faza de realizare - oricare dintre fazele de amplasare, proiectare, construcție, montaj și punere în funcțiune;

8³. faza de funcționare - oricare dintre fazele de producere, funcționare de probă, exploatare, utilizare, reparare, întreținere, modificare și conservare;

8⁴. faza de dezafectare - oricare dintre fazele de dezafectare, remediere, închidere și control postînchidere;

8⁵. instalație de gestionare a deșeurilor radioactive - orice instalație a cărei principală destinație este gestionarea deșeurilor radioactive;

9. instalație radiologică - generator de radiație ionizantă, instalația, aparatul ori dispozitivul care extrage, produce, prelucrează sau conține materiale radioactive, altele decât cele definite la pct. 10;

10. instalație nucleară:

a) orice reactor nuclear, cu excepția aceluia cu care este echipat un mijloc de transport maritim ori aerian spre a fi folosit ca o sursă de putere, dacă este pentru propulsie sau în orice alt scop;

b) orice uzină care folosește combustibil nuclear pentru producerea de materiale nucleare, inclusiv orice uzină de retratare a combustibilului nuclear iradiat;

c) orice instalație în care sunt stocate materiale nucleare, cu excepția depozitărilor în vederea transportului de materiale nucleare. Instalațiile nucleare aparținând unui singur operator, care se află pe același amplasament, vor fi considerate o singură instalație nucleară;

11. institut tehnic-suport - unitate cu atribuții de expertiză, studii privind amplasamentele instalațiilor nucleare, fizica reactorilor, examinări nedistructive, analize și evaluări de securitate nucleară, dezafectarea instalațiilor nucleare, implementarea și evaluarea sistemelor de management în domeniul nuclear, evaluări ale instalațiilor de deșeuri radioactive, precum și studii de cercetare-dezvoltare în domeniul securității nucleare, protecției împotriva radiațiilor ionizante, managementului deșeurilor radioactive, radioactivității naturale și induse a mediului, radioecologiei și radiobiologiei, urgențelor radiologice în caz de accident nuclear, în conformitate cu cerințele naționale și internaționale;

11¹. înregistrare - permisiunea de a desfășura o activitate nucleară în condițiile prevăzute de lege și în condițiile specifice stabilite de CNCAN, printr-o procedură simplificată, prin eliberarea de către CNCAN a unui certificat de înregistrare;

11². închidere - finalizarea tuturor operațiunilor la un anumit timp după amplasarea deșeurilor radioactive într-o instalație de depozitare definitivă, inclusiv a amenajărilor tehnice finale sau alte lucrări necesare pentru a aduce instalația într-o stare care va fi sigură pe termen lung;

11³. limită de doză - valoarea dozei efective (după caz, a dozei efective angajate) sau a dozei echivalente dintr-o perioadă specificată, care nu este depășită pentru o persoană;

11⁴. lucrător extern - orice lucrător expus care nu este angajat de întreprinderea responsabilă de zonele supravegheate și controlate, dar care desfășoară activități în aceste zone, inclusiv ucenici și studenți;

11⁵. lucrător în situații de urgență - orice persoană cu atribuții clar definite pentru răspunsul la urgență; lucrătorii în situații de urgență includ lucrătorii angajați, direct sau indirect, de solicitanți sau titularii de autorizație, precum și personalul de intervenție din cadrul serviciilor profesionale, private și voluntare dedicate situațiilor de urgență; lucrătorii în situații de urgență care nu au fost desemnați în această calitate în prealabil nu trebuie să fi fost în mod necesar lucrători în situații de urgență anterior producerii urgenței;

12. materie primă nucleară - uraniu, care conține amestecul de izotopi ce se găsește în natură, uraniu al cărui conținut în uraniu 235 este inferior cotelor normale, toriu, toate materiile menționate mai sus sub formă de metal, aliaje, compuși chimici sau concentrați, orice altă materie care conține una sau mai multe din materiile menționate mai sus, la nivelele de concentrație stabilite de Consiliul Uniunii Europene, la propunerea Comisiei Europene, în conformitate cu prevederile Tratatului EURATOM;

13. materiale de interes nuclear - apa grea, grafitul, zirconiul și alte materiale care, datorită unor proprietăți nucleare specifice, sunt de interes deosebit pentru domeniul nuclear;

14. material fisionabil special - plutoniu-239, uraniu-233, uraniu îmbogățit cu uraniu 235 sau 233, precum și orice produs care conține unul sau mai mulți izotopi din cei menționați mai sus și alte materiale fisionabile similare care vor fi stabilite de Consiliul Uniunii Europene, la propunerea Comisiei Europene, în conformitate cu prevederile Tratatului EURATOM; termenul de «material fisionabil special» nu include materia primă nucleară;

15. material radioactiv - orice material care conține substanțe radioactive;

16. material nuclear - orice materie primă nucleară și orice material fisionabil special;

16¹. măsuri de protecție - măsuri, altele decât măsurile de remediere, în scopul evitării sau reducerii dozelor care ar putea fi primite în absența respectivelor măsuri, într-o situație de expunere

de urgență sau o situație de expunere existentă;

16². măsuri de remediere - îndepărtarea unei surse de radiații sau reducerea magnitudinii acesteia, din punctul de vedere al activității ori al cantității, sau întreruperea căilor de expunere sau reducerea impactului acestora în vederea evitării ori reducerii dozelor la care ar putea fi expuși subiecții în lipsa acestor măsuri într-o situație de expunere existentă;

17. [textul din punctul 17. din anexa 2 este abrogat la 12-apr-2018 de Art. I, punctul 60. din Legea 63/2018]

18. mineritul uraniului și tonului - prospectarea, explorarea, deschiderea, pregătirea și exploatarea minereului de uraniu și toriu, conservarea și dezafectarea minelor de uraniu și toriu, inclusiv restaurarea mediului contaminat de mineritul uraniului și toriului;

18¹. monitorizare a parametrilor mediului - măsurarea debitelor dozei externe cauzate de substanțele radioactive din mediu sau a concentrației de radionuclizi;

18². nivel de referință - într-o situație de expunere de urgență sau într-o situație de expunere existentă, nivelul dozei efective sau al dozei echivalente sau al concentrației activității peste care se consideră inadecvată acceptarea expunerilor ca rezultat al situației de expunere respective, chiar dacă nu este o limită care nu poate fi depășită;

18³. notificare - transmiterea informațiilor, în formă scrisă, către CNCAN prin care se comunică intenția de a desfășura o activitate în domeniul de aplicare al prezentei legi;

18⁴. permis de exercitare a activităților nucleare - documentul care permite posesorului să desfășoare activități autorizate în domeniul nuclear;

18⁵. personal expus profesional - persoană salariată sau care desfășoară activități independente, supusă unei expuneri la locul de muncă cauzată de o practică aflată sub incidența prezentei legi și care poate fi expusă unor doze ce depășesc una dintre limitele de doză stabilite pentru expunerea publică;

18⁶. plan de răspuns în situații de urgență - descrierea măsurilor de planificare, inclusiv a obiectivelor, politicilor, autorității și responsabilităților, a răspunsului corespunzător în cazul unei situații de expunere de urgență pe baza evenimentelor postulate și a scenariilor conexe;

18⁷. populație - persoane care pot fi supuse expunerii publice;

18⁸. postînchidere - faza de după închiderea unei instalații de depozitare definitive a deșeurilor radioactive;

18⁹. predepozitarea deșeurilor radioactive - oricare dintre activitățile efectuate înainte de depozitarea definitivă, precum sortarea, caracterizarea, colectarea, tratarea, condiționarea, depozitarea intermediară, inclusiv prepararea coletelor de depozitare definitivă;

19. [textul din punctul 19. din anexa 2 este abrogat la 12-apr-2018 de Art. I, punctul 62. din Legea 63/2018]

20. prepararea minereurilor de uraniu și toriu - prelucrarea minereurilor de uraniu și toriu în laboratoare de analize fizico-chimice, laboratoare tehnologice, stații-pilot și instalații industriale, conservarea și dezafectarea instalațiilor de prelucrare, inclusiv depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive și remedierea mediului contaminat;

20¹. principiul justificării - principiu potrivit căruia decizia de introducere a unei practici se justifică, în sensul că decizia respectivă se ia cu intenția de a se asigura că beneficiile care rezultă de pe urma practicii pentru persoane și societate în general sunt mai mari decât efectele negative asupra sănătății pe care le poate avea; decizia de introducere sau de modificare a unei căi de expunere pentru situațiile de expunere existentă, respectiv orice propunere de răspuns pentru situațiile de expunere de urgență se justifică, în sensul că acestea ar trebui să facă mai mult bine decât rău;

20². principiul limitării dozelor - principiu potrivit căruia, în situațiile de expunere planificată și în situațiile de expunere de urgență, suma dozelor la care este expusă o persoană nu trebuie să depășească limitele de doză prevăzute pentru expunerea profesională sau pentru expunerea populației în reglementările specifice emise de CNCAN; limitele de doză nu se aplică în cazul expunerilor în scopuri medicale;

20³. principiul optimizării - protecția împotriva radiațiilor ionizante a persoanelor supuse unei expuneri profesionale sau a populației se optimizează în scopul de a păstra mărimea dozelor individuale, probabilitatea expunerii și numărul persoanelor expuse la un nivel cât mai scăzut posibil ținând seama de stadiul actual al cunoașterii tehnice și de factorii economici și sociali; optimizarea protecției persoanelor supuse expunerilor medicale se aplică mărimii dozelor individuale și corespunde scopului medical al expunerii; acest principiu se aplică nu numai în ceea ce privește doza efectivă, ci și, după caz, în ceea ce privește dozele echivalente, ca măsură de precauție pentru a se ține cont de anumite incertitudini legate de efectele negative asupra sănătății sub valoarea-limită pentru reacțiile tisulare; în cazul expunerilor de urgență, principiul optimizării trebuie respectat pentru ca forma, amplitudinea și durata răspunsului la urgență să fie optimizate astfel încât beneficiul net să fie maximizat;

21. produs radioactiv - orice material radioactiv obținut în cursul procesului de producere ori de utilizare a unui combustibil nuclear sau orice material care a devenit radioactiv prin expunere la radiații, cu excepția radioizotopilor care au atins stadiul final de preparare și sunt susceptibili de a fi utilizați în scopuri științifice, medicale, speciale, sociale, comerciale sau industriale;

21¹. protecție împotriva radiațiilor ionizante - protecția populației, lucrătorilor și lucrătorilor în situații de urgență împotriva efectelor negative ale expunerii la radiații ionizante, inclusiv măsurile pentru asigurarea unei astfel de protecții, măsurile de prevenire a situațiilor de urgență și de diminuare a consecințelor acestora în cazul în care se produc;

22. punct de lucru vital - o zonă în care se află materiale nucleare, echipamente, dispozitive sau sisteme care pot fi vulnerabile la acțiuni de sabotaj sau furt;

23. radiație ionizantă - energia transferată sub formă de particule sau de unde electromagnetice cu o lungime de undă de maximum 100 nanometri, cu o frecvență de minimum 3×10^{15} hertz, capabile să producă ioni, direct sau indirect;

23¹. regim de control - inspecție sau verificare, efectuată de către CNCAN, a conformității activităților sau surselor de radiații supuse controlului reglementat cu cerințele naționale legale, în situațiile prevăzute la art. 30;

24. *reglementări* - documente care conțin cerințe obligatorii și recomandări în domeniul nuclear, emise de autoritatea competentă conform art. 5; acestea cuprind norme, ghiduri, regulamente, ordine, prescripții tehnice, instrucțiuni, manuale și proceduri;

25. risc radiologie deosebit al unei instalații nucleare, material nuclear, material radioactiv, deșeu radioactiv sau generator de radiații - posibilitatea ca în cazul pierderii controlului să se încaseze în urma unui singur eveniment de acest fel o doză individuală mai mare decât limita anuală de doză pentru o persoană din populație sau o doză colectivă de zece ori mai mare decât limita anuală de doză pentru o persoană din populație;

26. risc nuclear deosebit al unui material nuclear - un material nuclear este considerat a avea un risc nuclear dacă se află în cantități totale ce depășesc de zece ori valorile de exceptare de la autorizare prevăzute de Normele fundamentale de securitate radiologică;

27. securitate nucleară - ansamblul de măsuri tehnice și organizatorice destinate să asigure funcționarea instalațiilor nucleare în bune condiții, să prevină și să limiteze deteriorarea acestora și să asigure protecția personalului expus profesional, a populației, mediului și bunurilor materiale împotriva expunerii la radiații ionizante sau a contaminării radioactive peste limitele permise de legislația în vigoare;

27¹. securitate radiologică - ansamblul de măsuri tehnice și organizatorice destinate să asigure protecția fizică a surselor de radiații și a instalațiilor radiologice, prevenirea și limitarea deteriorării acestora, protecția personalului expus profesional, a populației, mediului împotriva expunerii la radiații ionizante sau a contaminării radioactive peste limitele prevăzute de legislația în vigoare;

28. sistem de management în domeniul nuclear - sistemul de management instituit și menținut în conformitate cu reglementările specifice emise de CNCAN și care este controlat de aceasta;

28¹. situație de expunere existentă - o situație de expunere care există deja în momentul în care trebuie luată o decizie cu privire la controlul acesteia și care nu necesită sau nu mai necesită adoptarea de măsuri urgente; situațiile de expunere existentă includ expunerile la radiații naturale ambientale supuse controlului reglementat, expunerile cauzate de materiale radioactive reziduale provenite din activități din trecut care nu au fost niciodată supuse controlului reglementat și expunerilor cauzate de materiale radioactive reziduale în urma unei urgențe nucleare sau radiologice după ce aceasta a fost declarată terminată;

28². situație de expunere de urgență - o situație de expunere cauzată de o urgență;

28³. situație de expunere planificată - o situație de expunere care rezultă în urma exploatării planificate a unei surse de radiații sau în urma unei activități umane care alterează căile de expunere, astfel încât provoacă expunerea sau expunerea potențială a populației sau a mediului; situațiile de expunere planificată cuprind atât expuneri normale, cât și expuneri potențiale;

28⁴. substanță radioactivă - orice substanță care conține unul sau mai mulți radionuclizi cu o activitate sau o concentrație a activității care nu poate fi neglijată din punctul de vedere al protecției împotriva radiațiilor ionizante;

29. sursă de radiații - orice emițător de radiații ionizante, inclusiv orice material radioactiv și orice dispozitiv generator de radiații ionizante;

29¹. sursă naturală de radiații - o sursă de radiații ionizante de origine naturală, terestră sau cosmică;

29². sursă radioactivă - o sursă de radiații care conține material radioactiv în scopul utilizării radioactivității acestuia; sursele radioactive pot fi deschise, închise sau închise de mare activitate;

30. sursă orfană - o sursă radioactivă care nu este nici exceptată, nici nu se află sub controlul reglementat, de exemplu, pentru că nu a fost niciodată controlată în acest mod sau pentru că a fost abandonată, pierdută, rătăcită, furată sau transferată în alt mod fără o autorizație corespunzătoare;

30¹. urgență - o situație sau un eveniment excepțional care necesită o intervenție rapidă, pentru a limita consecințele negative grave sau riscul de apariție a acestora asupra sănătății și a securității ființelor umane, asupra calității vieții, a proprietății sau a mediului înconjurător sau orice risc care ar putea genera asemenea consecințe negative grave; termenul se referă atât la urgențe nucleare și radiologice, cât și la urgențe convenționale precum incendii, eliberări de substanțe chimice periculoase, furtuni sau seisme; se referă inclusiv la situațiile în care acțiunile prompte garantează limitarea efectelor unui risc;

30².urgență nucleară sau radiologică - o situație de urgență în care există sau poate exista un pericol cauzat de:

a)energia emisă în urma reacției de fisiune nucleară sau ca urmare a dezintegrării produșilor de fisiune; sau

b)expunerea la radiații ionizante;

31. instalație de minerit - totalitatea lucrărilor miniere și instalațiilor de la suprafață și din subteran, prin care se asigură extracția și transportul minereului și sterilului, aerajul și evacuarea apelor, inclusiv instalațiile de gospodărire a deșeurilor asociate, care, împreună, alcătuiesc o mină sau o carieră;

32. instalație de preparare - totalitatea construcțiilor și instalațiilor existente pe fluxul tehnologic, care contribuie la prepararea minereurilor, inclusiv instalațiile de gospodărire a deșeurilor asociate;

33.instalație de gospodărire a deșeurilor radioactive provenite de la mineritul și prepararea minereurilor de uraniu și toriu - totalitatea construcțiilor și instalațiilor prin care se asigură

**colectarea, transportul, procesarea, condiționarea și depozitarea finală a deșeurilor
radioactive, inclusiv:**

- a) halda sau grupul de halde aparținând unei mine de cercetare geologică sau unei mine de extracție a minereului de uraniu și toriu;
 - b) instalația de depoluare radioactivă a efluenților lichizi proveniți de la mineritul și prepararea minereurilor de uraniu și toriu;
 - c) iazul de depozitare finală sau o altă incintă special destinată și amenajată pentru depozitarea finală a deșeurilor radioactive provenite de la prepararea minereurilor de uraniu și toriu;
34. minereu de uraniu - substanță în zăcământ sau extrasă prin metode miniere, care are un conținut de uraniu mai mare de 0,004%;
35. minereu de toriu - substanță în zăcământ sau extrasă prin metode miniere, care are un conținut de toriu mai mare de 0,012%;
36. trafic ilicit - orice acțiune care implică o activitate nucleară neautorizată de deținere, transfer, import și export pentru materiale nucleare, de interes nuclear, materiale radioactive, echipamente și dispozitive pertinente pentru proliferarea armelor nucleare, precum și a instalațiilor nucleare și radiologice.
37. titular de autorizație - persoană fizică sau persoană juridică de drept public sau privat căreia îi revine răspunderea generală pentru orice activitate din cele prevăzute la art. 2, autorizată conform prezentei legi; prin titular de autorizație se înțelege posesorul atât al autorizației, cât și al certificatului de înregistrare;
38. import - activitatea de trimitere a oricărui produs radioactiv, instalație, material nuclear, precum și a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive prevăzute în anexa nr. 1, dintr-un stat terț în România, ca stat de destinație;
39. export - activitatea de trimitere a oricărui produs radioactiv, instalație, material nuclear, precum și a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive prevăzute în anexa nr. 1, din România, ca stat de origine, într-un stat terț;
40. transfer intracomunitar - activitatea de trimitere a oricărui produs radioactiv, instalație, material nuclear, precum și a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive prevăzute în anexa nr. 1, în

cadrul căreia statul de origine și statul de destinație sunt state membre ale Uniunii Europene;

41. stat terț - oricare țară care nu este stat membru al Uniunii Europene;

42. transfer - activitatea de trimitere pe teritoriul României a oricărui produs radioactiv, instalație, material nuclear, precum și a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive prevăzute în anexa nr. 1, de la un titular de autorizație la altul, cu schimbarea corespunzătoare a proprietarului, inclusiv trimiterea materialelor nucleare dintr-o zonă de bilanț material în altă zonă de bilanț material ale aceluiași titular de autorizație;

43. uraniu îmbogățit în izotopul 235 sau 233 - uraniu care conține fie uraniu 235, fie uraniu 233, fie acești 2 izotopi într-o asemenea cantitate, încât raportul dintre suma acestor 2 izotopi și izotopul 238 să fie superior raportului dintre izotopul 235 și izotopul 238 în uraniul natural;

44. sursă închisă scoasă din utilizare - o sursă închisă care nu mai este folosită sau destinată a fi folosită în scopul pentru care a fost acordată autorizația, însă continuă să necesite o gestionare în condiții de securitate;

45. combustibil nuclear uzat - combustibil nuclear îndepărtat definitiv din reactor după iradiere; combustibilul nuclear uzat poate fi considerat o resursă utilizabilă care poate fi reprocessată sau poate fi depozitat definitiv ca deșeu radioactiv.

46. *cultura de securitate nucleară* - ansamblul caracteristicilor, atitudinilor și comportamentelor indivizilor, organizațiilor și instituțiilor care servesc la susținerea și îmbunătățirea securității nucleare și care asigură că aspectele de securitate nucleară și protecție împotriva radiațiilor ionizante au prioritate și primesc atenția corespunzătoare în funcție de importanța lor.

ANEXA Nr. 3: ORGANELE de control al activităților nucleare

1. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare.
2. Ministerul Sănătății, prin direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București.
3. [textul din punctul 3. din anexa 3 este abrogat la 12-apr-2018 de Art. I, punctul 80. din Legea 63/2018]
4. Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de

Ridicat - ISCIR din cadrul Ministerului Economiei și Comerțului.

5. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.
6. Inspectoratul General al Poliției Române și unitățile subordonate acestuia.
7. Inspekția Muncii din cadrul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.
8. Agenția Națională de Control al Exporturilor.
9. Autoritatea Națională a Vămile din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.
10. Biroul Român de Metrologie Legală.

ANEXA Nr. 4: LISTA cuprinzând unitățile fără personalitate juridică ce pot fi autorizate în condițiile art. 8 alin. (3)

1. Cabinetele medicale constituite conform Ordonanței Guvernului nr. 124/1998 privind organizarea și funcționarea cabinetelor medicale, republicată, cu modificările și completările ulterioare
2. Cabinetele de liberă practică pentru servicii publice conexe actului medical, constituite conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2000
3. Unitățile legal constituite, subordonate unor ministere cu acordul prealabil al persoanei juridice din care fac parte

4. Unitățile legal constituite din regiile autonome, companiile naționale sau marile societăți comerciale, care au obținut în prealabil acordul persoanei juridice din care fac parte

Prezenta listă poate fi completată prin hotărâre a Guvernului.

*) Republicată în temeiul prevederilor art. II din Legea nr. 63/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 301 din 4 aprilie 2006, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din 18 februarie 1998 și a fost modificată prin:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 204/2000 pentru modificarea art. 8 din Legea nr. 111/1996

privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 589 din 21 noiembrie 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 384/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 20 iulie 2001 (rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 23 mai 2006);

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2003 pentru modificarea Legii nr. 141/1997 privind Codul vamal al României și a art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2003 pentru stabilirea unor măsuri privind înființarea, organizarea, reorganizarea sau funcționarea unor structuri din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, a ministerelor, a altor organe de specialitate ale administrației publice centrale și a unor instituții publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 13 octombrie 2003, aprobată cu modificări prin Legea nr. 39/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 18 martie 2004;

- Legea nr. 193/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 343 din 20 mai 2003;

- Legea nr. 549/2004 pentru modificarea art. 41 din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.164 din 8 decembrie 2004.

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 552 din data de 27 iunie 2006

a se vedea Actul din Ghid din 2006, M.Of. 510 din 13-iun-2006 privind iluminarea exterioară a instalațiilor nucleare

*) În tot cuprinsul legii, sintagmele "combustibil nuclear ars" și "combustibil nuclear iradiat" se înlocuiesc cu sintagma "combustibil nuclear uzat", iar sintagma "depozitare finală" se înlocuiește cu sintagma "depozitare definitivă".

*) În tot cuprinsul legii, termenul "Comisie" se înlocuiește în mod corespunzător cu termenul "CNCAN", termenul "radioprotecție" se înlocuiește în mod corespunzător cu sintagma "protecție împotriva radiațiilor ionizante", termenul "surse" se înlocuiește în mod corespunzător cu sintagma "surse de radiații", termenul "cărăuș autorizat" se înlocuiește în mod corespunzător cu sintagma "transportator autorizat", expresiile "managementul calității în domeniul nuclear" și "sistem controlat de management în domeniul nuclear" se înlocuiesc în mod corespunzător cu sintagma "sistem de management în domeniul nuclear", termenul "gospodărire" se înlocuiește în mod corespunzător cu termenul "gestionare", iar sintagma "autoritate

centrală pentru protecția mediului" se înlocuiește în mod corespunzător cu "autoritate publică centrală pentru protecția mediului